

309334 | పత్రిక దినము | ప క టిం ప (బడును

VOL. 4. } యెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 27 వ తేది బుధవారము } No. 273
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర మాఘ మాస బహుళ ద్వితియ ౨. } సంచిక ౨౭౩

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయఃకాంత చూరము.

ఈ లేహ్యము, చూర్ణము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ పరమార్థిక లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, చూర్ణములచే ఎన్న విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున గుళిసంబంధమైన నెల నోయియున్న యెందరు బాధ నొందుచుండలేదు. అట్టివారి కిది దేవతావ్రత సాదము. దీనిని సేవించిన రక్తము శుద్ధి పై, పుష్టి నిచ్చి నరములకు పటుత్వమును కలుగ చేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల నెట్టు 2-౩-8-0
24 దినములు సేవించగల నెట్టు 1-౩ 1-12-0
1 నెట్టుకు పోస్టేజి 0-4-0. 2 నెట్టు కొనవారలకు పోస్టేజి ఇనాం. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
నం. 6. వేంకటేశమేస్త్రి, వీధి, సామలకూరు పేట, మదరాసు.

Gonozone or Gonorrhoea Mixture

A safe and reliable remedy for urethral discharges. This reliable remedy is the combination of several efficacious and harmless valuable medicines, which exercise a beneficial action on the urinary organs in gradually restoring them to their normal and healthy condition. It destroys the disease germs and prevents the further increase and spread of the disease. It relieves pain, inflammation and burning sensation and stops the discharge in a week. The regular use of this mixture for some time effectually cures all long-standing and acute forms of gonorrhoea and gleet.
BOTTLE RS. 2-3-0. By V. P. RS. 2-12-0
The services of a Registered Medical Practitioner and experienced Medical Officer are available on payment of his fees from 8 to 10 A. M. daily. 1081
Please write legibly giving your full address.
A. H. Solomon & Co., (Dept-A W)
No. 29, Thana St. Chintadripet, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.
చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-౩ వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
శార్వపు నొప్పుల బార
బోలును. వాముపు
పోస్ట్ పోస్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.
వనమూలికలచే హింసా దేశమును
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, (ఫేరికోట్టు, హింసాంజనం,
6, కంబెస్ట్రీ వీధి, మద్రాసు

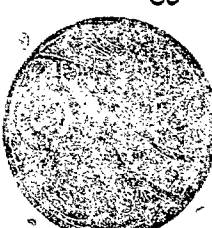

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును
“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.
సరియైన కాలములో తమ సంకేతికస్థలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా”

(1049)

ఎలెక్ట్రా లివరు నడక
చాల దివ్యముగ నుండును.
గడియారములయొక్క శక్తి మైన
పరికరములతో చేయబడినది.

బెర్న్ లో 1914 సం॥న జరిగిన
జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గృహము
స్వీసు ఎలెక్ట్రా వాచికి గొప్ప బహుమతి
(గృహము క్రిత్స్) బహుమతిగా
గొప్ప బహుమానము.

గ్వా లెట్ కం వె సి, స్విస్ మే డు.
సమగ్రమైన గడియారములు. చౌక ధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతివోటున దొరకును.
వెండిల్లు: జి. ఇ. సంవత్సరశెట్టి అందుకో, ఎస్.ప్లనేడు, మదరాసు.

తేలుమందు

వెల నీసా 1-౩ 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.
తేలుకాటువలన అసాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు.
తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు.

బాధ నరముల వెంట నెద్దనరము
దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును
కుట్టినవోటును బండపొగుంటుల
చేసిన బాధ నిగ్గును ఈ ద్రావకము
ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల
పూటుగలిగి నీటివలె నుండును.

చెడవండుటకు గాను రబ్బరుబిరడాగల నీసాలో పోయబడినది.
కుట్టినవోటు కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును
మందున గలిగియున్న తామ బాధపడక నితరులకు
పుణ్యము గట్టాకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, హింసాంజనం అండ్ మద్రాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి
కాశ్యోతనుఖము నొసంగును. 219
అశోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాక భిక్షాదులము ఆమ పుస్తకమునకు
ప్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.
వైద్యశాస్త్ర మునిశోకర్ గోవింద్,
ఆరింకన్ గుమా కౌమధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

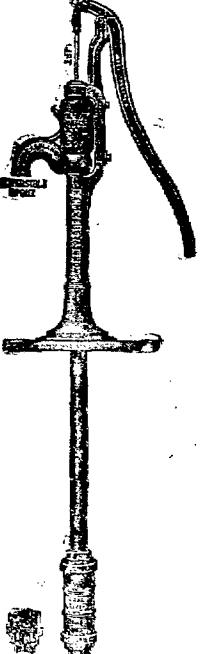
ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యొ దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి
సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వామి
ముల, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు
ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి,
మదరాసు.

K. B. JOSHI & Co,

32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.
LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO
Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

కావలెను.

మదనపల్లె తాలూకాబోర్డు సంబంధించిన హైయర్
(గ్రేడు ఎలిమెంటరీ) పాఠశాలలలో ఎరిమిదవతరగతివరకు బో
ధించుటకు నొగ్గుతగల ఆంగ్లేయ తెలుగు భాషా తెలిసినట్టి
ఉపాధ్యాయులు కావలెను. వెల 1 కి తక్కువ 20, రు 15
యివ్వబడును. దరఖాస్తులకు యీ క్రింది నిబంధనలను
1918 సం॥ రము మార్చి 15 వ తారీఖులోగా పంపు
కొనవలెను.
మదనపల్లె తాలూకాబోర్డు } ఎన్. వట్టాభిరామా గావు
21-2-1918 } (నెసిడెంటు.

అమృతమునకు త్వరలో రానున్నవి.

గ్లేజులేని ప్రింటింగు కాగితములు 9, 10, 12, 14, 16 పౌనుల
డిమ్మి, గ్లేజులేని వెయింటింగు కాగితములు డబుల్ రానున్
32, 36 పౌనులది కావలసినవారు రూ 100 కు, రూ 10 లు
అడ్వాన్సు చెల్లించి అగ్గర్ల రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును.
బజారులో నుండు తక్కువ ధరల ప్రకారము అమ్ముచును.
(1003) ఎస్. పి. సారథి అందుకో, మద్రాసు.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రెండవ పేజీ.)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషువారి వైదిక సంపద.

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— లండను నగరమున సెకవో నుపన్యసించుచు ఉన్నందు కడ్డిసుగా రిట్టనిరి. యుద్ధాంతమిప్పటికిని స్పష్టముగ గన్పించుచున్నది. అందుచే వైదిక సంపదావశ్యకత కిప్పటికంటెటి యవసర మెన్నడును గన్పించలేదు. యుద్ధాంతముల ద్రోహముచేయుట వలనను, ఆమెరికాలో తుపాను ప్రబలముగ వీలుట వలనను, వైదికుల శత్రుత్వముగ నుపాకరింప వలయు వాశ్యకత మెప్పుడున్నది. యుద్ధాంతపు ద్రోహములను జూచుట పశ్చిమ దిగమున నేమాత్రము లేకున్నను మిక్కిలివైదికవానితో సమాన వైదిక సంస్థలను గలిగియున్నాడు. అందుచే ప్రస్తుత వచట పరిపూర్ణ విజయ మందుటకు మిక్కిలివైదికా రెక్కడు అవకాశముల గలిగి యుండలేదు. ఆమెరికా దళములు వచ్చునంతవరకు మన వైద్యములు మంచిస్థితిలో నున్నట్లు మనము చూడవలయును. ఆమెరికాయందలి తుపాను ఆయుధ సామగ్రికి వలయు వస్తువులు వేగము రాకుండునట్లు లాటంకము గలిగించెను. ఇప్పుడు కొన్నివారముల వరకును కొలదిమంది మాత్రమే ఆయుధ సామగ్రి తెచ్చుటయందు ముయోగింపబడిన జాలును. తక్కిన పనివాండ్రను వైద్యమున జేర్చవచ్చును.

న్యూఢ్లాండును స్టీమురు మునుగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— రేను అగ్రముయొద్ద తుపానులో స్టోరిజలు ఆపట్టివరు మునిగిరి. ముందుకట్టుమాత్రమే వైకే కనబడుచున్నది. చీకటిపడెన పిమ్మట రాకటు కదలబడెనుగాని ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. సమద్రము ప్రకాంత మగుచున్నది. త్వరలో సహాయము చేయబడెనగును. ప్రజలింకను నాకమిదనెయ్యారు. నాకలో 156గు రున్నారు. వారిలో 80 మంది ప్రయాణికులు. వీరిలో చాలమంది పెంటుజాన్సు వ్యాపారులు. నాకముక్కుముక్కలైనది. అందఱును హతులైరి.

బ్రాసీ ప్రభువు.

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— బ్రాసీ ప్రభువుచనిపోయెను.

బ్రిటను; వారశీకము.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— లెముంగును ప్రభువుగారు పారశీకసంఘాధిపత్యమునువహించి ఇల్లుచెప్పిరి. పారశీకము నంటకుండ బ్రిటిషుదొరకమునా రింతవర కలివిశ్వాసముతో జూచుచున్నారు. పారశీకమున జర్మను లుపద్రవకరమగు ఆందోళనమును గలిగించు చున్నారు. ఇంగువలన వెర్రి యాలో మనకు నష్టములు గలుగకుండుటయే గాక హిందూదేశము పరిపాలనమునగూడ నష్టములు గలుగగలవు. వెర్రి యాదేశము తటస్థి కత్వము గాపాడుచు దానిస్వాతంత్ర్యమును దానికొనగవలయునని బ్రిటిషుదొరకమున వారు గావించిన తీర్మానమునకును సంఘమువారు తమ సంతకమునుదెలిపిరి. ఆనంతరము పారశీకపు మంత్రి బ్రిటను వెర్రి యాలకు దిక్కుకాలము నుండియుగల సఖ్యమును కొనియాడెను. ఇంతలోనే పారశీకమునందును లండనునందును విజ్ఞానసంఘము నొకదాని నెలకొల్పి తీర్మానింపబడెను.

పునర్నిర్మాణపు మంత్రివర్గము.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— పునర్నిర్మాణమంత్రి తచ్చా ఖకు తెలుపబడిన పిమ్మట ఉపరాజకముల నాలోచించుటలో తమ సహాయ మొనరించునని వైము సలహాసంఘము నొకదాని నెలకొల్పిరి. ప్రస్తుతమందు 67 గురు సభ్యులు గలరు. వారిలో 57 బాల్టిమున్ స్పీక్రుగా రొకరు.

యుద్ధము, కెనడా సహాయము.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— యుద్ధమునందు కెనడా చేసిన సహాయమున కనుకూలము గ మెక్కుగిల్లు విశ్వవిద్యాలయము గావించిన స్వార్థ త్యాగ దేశభక్తులకు తమ సంతకమును తెలుపుచు కార్మిక కాగొరెవనువారు 10 లక్షల డోలరులు బహుమానముగ సేసిరి. ఈబహుమానము మిత్రమండలివారి తరఫున కెనడియనుల స్వార్థ త్యాగమును ప్రశంసించుచు అందులకు తమ సానుభూతిని తెలుపు నిమిత్త మీబహుమాన మొసగబడెనని వారరు తో సుక లేఖనంపిరి.

ఫ్రాన్సు

అమెరికా వేగుదళముల విజయము.

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— ఫ్రాన్సునందు అమెరికా వైద్యముతోబోయిన రైటరుగారి విలేఖకుడు అదివారమునా డిల్లు తంతింపెను. చెమిందే డేన్సు ముఖ్యప్రదేశమున పరాసువారి వేగుదళముతోగలిపి అమెరికా వేగుదళ మొకటి పరాసువారి యాజమాన్యముననే శనివారమునాటి యుద్ధయము శత్రుదళముల భేదించుకొనను లోనికిబోయి 2 రు ఉద్యోగియులను, 22 రు వైనికులను, ఒక మరఫిరింగిని బట్టుకొనెను. టోరునకు వాయవ్యమున నమెరికను ముఖ్యప్రదేశములందనేకదినములవరకును తీవ్రమగు ఫిరింగి మట్టడి జరిగెను. అచట శత్రువులు తమ ఫిరింగి పంక్తిని బలపరచు కొనిరి.

సర్ హెచ్చి రాలివస్తు.

హ్యారిసు, ఫిబ్రవరి 24:— జనరలుసర్ హెసరీవిల్లును గారిస్టానసున నియోగింపబడిన జనరలు సర్ హెసరీరాలివస్తు గారు వెన్నలీనునకు వచ్చిరి.

శత్రువైమాని కాలయములమీద బొంబులను వేయుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— సర్ డగ్లసు హేగు గారు నేటి రాత్రి ఇల్లు ప్రచురించిరి:— బ్రూడి సిండిమిద శత్రువులు వైమానికపుదాడి కలిపి పరాజయము లగుటవలన మేము 15 గురు ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. అందొక ఉద్యోగిగలను. అనేక మంది దాడికగులను చంపివైచితిమి. ఈప్రము కామినీకాలువ వద్దనున్న రెండుగలములమీద శత్రువులు దాడిసలుప మేము వారిని తరిమివైచితిమి. మాకు వైనికనవ్వు మావంతయు గలుగలేదు. సాచెజానమిదను, ఆర్మెంటియరీనున కాగ్నీయమునను శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరింగులను గాల్పిరి. శనివారమునాటి రాత్రి రీసులోయగా మేము మాకు వైమానికాలయముల మీద బొంబులను ప్రయోగించితిమి. మా విమానము లన్నియు మరలినవ్వెను.

వైమానిక ప్రచలనము

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— నిన్న రాత్రి ప్రకటనమున సర్ డగ్లసు హేగు గారిట్లుదహరించిరి. పెంటుక్వెంటిను, హాక్సెం డేయిలీల సమీపమున శత్రువులు దాడి సలుప వారిని తరిమి వేసితిమి. మేము కొలదిమంది వైనికులను బట్టుకొంటిమి. ఉత్తర దిగమున కెంబ్రాయివద్దను సాల్వీలోయ యందును ఆర్మెంటియరీను, ఈప్రము లందును శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరింగులను గాల్పిరి. వాయుభారము బాగుకలండును మా విమానములు పరిశీలన కెంబ్రాయిముల గావించి లక్ష్య స్థానముల మీద బొంబులను వేసిరి మావిమానములు రెండు కన్నించున్నవి. రాత్రి సంచరించు మా విమానములు కొద్దియైనవద్దను కొద్దియైక పశ్చిమమున నుండు వైమాని కాలయముల మీదను, పెంటుక్వెంటినువద్ద నున్న వైనిక గృహముల మీదను 200 బొంబులను వేసిరి. అన్నియు మరలినవి.

తీవ్రమగుఫిరింగుల పోరాటము.

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— నేటి సాయంత్రము పరాసువారిటుల ప్రకటించిరి.— టాహూరు చేంపేయిను ప్రదేశమున తీవ్రమగు ఫిరింగియుద్ధము జరిగెను. అప్పుడతల్సేకులో డోలరునకు దక్షిణోత్తర ముఖ్యప్రదేశములందును ఫిరింగియుద్ధము తీవ్రముగ నుండెను.

అమెరికా

హెంకింగుగారికి బరతరపు చెప్పట.

న్యూయార్కు, ఫిబ్రవరి 25:— జర్మనునకు పుట్టిన హెంకి సను కెప్టాను తనబంధువులతో తాను పోరాడనొల్లక పనికిరాజీనామా నిచ్చినందువలన వానికి వైద్యము నుండి బరతరపు చెప్పటయే గాక 25 ఏండ్ల కఠినశిక్షయు విధింపబడెను.

వాషింగ్టను, ఫిబ్రవరి 25:— పట్టుకొనబడిన రహస్యపు కాగితములనుబట్టి కెప్టాను హెంకిను కాంటు బెన్సుప్టార్కు గారితో నుత్తరప్రత్యుత్తరముల నడపుచుండినటులను, జర్మను, ఆస్ట్రీయను, తురుష్కునిభులకు ధనసహాయ మొనరించినటులను, జర్మనుల తరపున విశేషముగ పనిచేయుచున్నటులను తెలియజేసెను.

ఇటలీ

ఇటలీ రాజ్యాంగసభ.

రోము, ఫిబ్రవరి 24:— ఇటలీ ప్రభుత్వవర్గమునందు విశ్వాసము గలదను తీర్మానమును 340 మంది ఆమోదించిరి. 44 గురు మాత్రమే ప్రతిపూలుకు.

రిమ్మో

సంధి మరతులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— వోసిస్సీ జయిటుంగు పత్రిక సంధిమరతులు బహుశా నీ కిందివిధమున నుండగలవు. లివోనియా, ఎస్టోనియాలు పూర్తిగ జయపడవలయును. రువ్యనుల చే పట్టుకొనబడిన జర్మనులు, ఎస్టోనియనులు, లెట్టులు విడువబడవలయును. ఫిన్లండు స్వాతంత్ర్యము /నొప్పకొనవలయును. యుక్రేయను సంధి సెప్పకొనవలయును. ఫిన్లండు యుక్రేయనుల పూర్తిగ విడువవలయును.

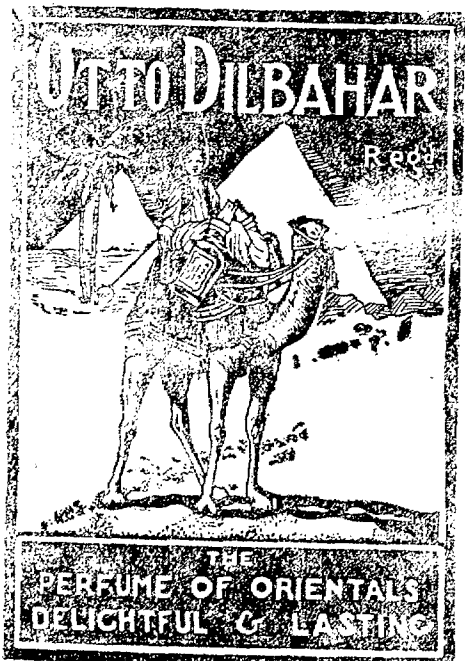
తాత్కాలిక సంధి

పెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 24:— రువ్యా సంధిమరతుల నంగీకరించుచున్నది. కావున మరల కొంతకాలమువరకును తాత్కాలిక సంధి కొడవడవలయునని జనరలు క్రైలెంకో గారు జర్మను సేనానివర్గమునకు తంతినిచ్చిరి.

త్వరలో సంధి జరుగునని తలచుట.

అమెస్టర్డను, ఫిబ్రవరి 25:— బెర్లిను నుండి ఇల్లు తంతి వచ్చుచున్నది. ప్రతినిధులు లిటోవిన్సుగ నేగిరిని హెర్బిలింగు గారు రెయిచి స్థాగుసభకు తెలిపిరి. వివరములందు కొంచెము వివాదము జరిగినను సంధి ఇంతలోనే జరుగుట తప్పదు. ఆస్ట్రీయా హంగరీ ప్రతినిధులు బ్రెస్టులో విమ్ముగ నేగిరిని విడువనండి తంతి వచ్చుచున్నది.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది. అల్పాహారముగాని, వారాయముగాని, చేర్చబడకయే నిద్రము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోజ్ఞమగు సువాసన ని స్ఫులవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

పన్నునైజా (అర డ్రాం)	సీసా 1-3 రు	0-8-0
సభ్యరకము నైజా 1-1 డ్రాం	" "	0-12-0
సోకనైజా 2 "	" "	1-4-0
వెద్దనైజా 4 "	తేక 1/2 డ్రాం	2-0-0

చి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులను దొరికినది. అనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైను, కార్డుపైను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరీశీలించుము. ఈఆటోదిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువకాగిత ప్రాసినచో అకాకియ్యుకుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోల్ ఏజంట్లు ఆంగ్లో ఇంకియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 115, జమ్మూముసీదు 115

బొమ్మల విక్రమము సమాధానము.

వైట్స్ గ్రూపు, ఫిబ్రవరి 24:—జర్మనుల రాకను గూర్చి ప్రజలు తమపై తిరుగుబాటును భయమున బొమ్మల విక్రమము సమాధానములను ప్రకటించి నారంభించిరి. జర్మనుల సేనలు వచ్చుటలేదు. జర్మనుల దోపిడీ మూకలు మాత్రము వచ్చుచున్నవి. అట్లు ముందునకు పోవ నిరాకరించిన జర్మనులైన వారిని వేసివేసిన దోపిడీగాంధ్రులెవరెవరున్నారని తెలియుచున్నది. సోవైటు అధికారమును తొలగించుటకు వ్యర్థ తరగతులవారును ఇతరులును జర్మనుల రాకకై నిరీక్షించుచున్నారు. అట్టి మధ్య తరగతులవారు రక్షక స్థానములయొద్ద పనిచేయునట్లు నిర్బంధించబడతలనని బొమ్మల విక్రమము ప్రకటించిరి.

ప్రభుత్వ తిరస్కారము

నానస్కి (ప్రొవెన్స్)లో దొరతనముపై ప్రజలు తిరుగుబాటుచేయు నూచనముగదినది. గాన సోవైటుకార్యనిర్వాహకాధికారులు స్వతంత్రకార్య మాయుధములను బూనవలెనని సోవైటు పార్లమెంటులోననవచ్చుచున్న పైర్ల లాభముడిచెను.

లెనిను - సేన.

సేనలు పోరుట కేమియు నంగీకరించుటలేదు. కలుగుతే గాని క్రమముసాగవచ్చును నేనుక నిమిషమైన ప్రభుత్వవ్యర్థమున నుండనని లెనిను ప్రకటించెను.

పత్రికాభిప్రాయములు.

రష్యాతో ప్రత్యేకసంధి చేసికొనుట వలన మిత్రమండలితో సంధి మరింత యాలస్యమగును. అమెరికా ప్రాప్త్యుల్లిటను దేశములు కడవరకును పోరకమానవు. ఆస్ట్రీయావారు సంపూర్ణమగు సంధిని కోరుచున్నారుగాన జర్మనులకు గలిగిన రష్యావిజయమునకు వారానందించుట లేదని వియన్నా ఆర్బిటరు జయిటుంగు పత్రిక వ్రాసినది.

జర్మనులకు సంధి చేసికొన నిష్పన్ను లేదు గాని రష్యావారి తీవ్రమనము జర్మనుల ఏర్పాటులకు భంగమును కలిగించెనని రీస్టింగరు వాకసు జయిటుంగు పత్రిక వ్రాసినది.

ఆస్ట్రీయా-రష్యా

ఆస్ట్రీయావారు వారి మిత్రులతో నాలోచించి రష్యావారితో సంధి చేసికొనుటకు నిర్ణయముగా నున్నారని కాంటు జెర్నిన ట్రాటిట్జ్కి వాయువార్త నంపెను.

క్రొత్త ప్రభుత్వము.

నోనోచెకస్కులో జనరలు కార్మిలాలాపు ఎలక్షన్లు ప్రకారమైన క్రొత్త దొరతనమునకు తోడ్పడుటకు రుమేనియా సరిహద్దునందలి చాలమంది రష్యా వైనికోవోగ్సులును వైనిటోజును తీర్మానించిరి.

రష్యా-స్వీడను

అలంకు దీవులనుండి రష్యా ఫిన్లెండు సేనలు వెడలి పోవుటకు ఏర్పాట్లు జరిగినవి. అచట గుర్రమహరిపాలనమును సాగించుట కొక స్వీడను సేన పంపబడినది.

ఉక్రెయిను చోలము.

ఆస్ట్రీయా ప్రజలను కాంతవిత్తులను చేయుటకును ట్రాటిట్జ్ని బెదరించుటకును ఉక్రెయినులకు చోలమినిచ్చి యైన సంధిచేసికొనుటకు కాంటుజర్నిను సమ్మతించెను. ఈ యుద్ధముల వలననే పోలండువారి కార్యము కలుగు నను విషయముగూడ నతడు తెక్కచేయలేదని వియన్నా నిశ్చయము పొందుపర్చుట జయిటుంగు పత్రికకు వ్రాసెను.

జపాను - రష్యా.

జపాను రాయబారి ఉబిదాగారు సమరవారముగా ఈ నెల 23-న లేచి పైట్స్ గ్రూపును విడిచిరి. రష్యాజర్మనీదేశములవారిసంధి జరుగుటయే నిశ్చయమయ్యెనేని అందులకుప్రతి క్రియ్యగులువుటకు వలయు నేర్పాట్లులన్నియు చేయబడును. పైట్స్ గ్రూపు స్థితి కాలముగ లేనంతవఱకు మాగియబారి వెనుకకు నెలువబడెనుగాని రష్యావారికిని మామకు మైత్రి బంధము వలన విలంబించలేదు. రష్యావారి ప్రత్యేకసంధికిట్లు చేయుట ఇంగ్లాండు అమెరికా మిత్రదేశములతోననుకూలముగా నున్నందున గా నేతివలించుచున్నామని జపాను నిశ్చయించితి దనిచెను. రష్యాస్థితినిగూర్చి జపానులో బాంకునిర్వహింపబడినది. భయముండదునని. మిత్రమండలి రాయబారులు త్వరలో పైట్స్ గ్రూపును సమరవారముగా భయపడినట్లు ప్రకటించెను.

జర్మనీ

అడ్మిరలు ట్రిప్టి ప్రకటనము.

అంస్టరుడం, ఫిబ్రవరి 23:— పట్టుకలలో నున్నము అంగ్లదేశీయులకు తీసిపోయిన స్వప్తపరువులేను. పశ్చిమదేశములవారివలననే మనకధికమగు హానికలుగు. శత్రువుల ప్రయత్నములు అంతగ్రాముల కభ్యంతరమును కలిగించుటచే వాని కధికముగ వినియోగింప వీలు కలుగలేదు. మనము అంగ్లదేశీయులకంటె నధిక కాలము నిలువగలుగుదుము. బెర్లినుము ప్రశ్నయే యుద్ధమునకంతకును మూలమని అడ్మిరలు ట్రిప్టి నడిచెను.

బాల్టికు పరగజాలప్రజలు.

బాల్టికు పరగజాల ప్రజలు జర్మను పరిపాలనమును కోరుచున్నారనుట సత్యముగాదు. మిత్రమండలితో సంధి ఇంతలో జరుగబోదని కోమాను అను సాంఘికవాది జర్మను రాజ్యాంగసభలో నుడిచెను.

ఆస్ట్రీయా-జర్మనీ.

ఆస్ట్రీయా పార్లమెంటులో జర్మనులకు ప్రతిపూలముగ ప్రసంగింపబడినది. ఆస్ట్రీయాకొరటు జర్మను యోధులు చాల శ్రమపడిరి ఇట్టి కఠిన ప్రసంగములు జర్మనుల సానుభూతికి భంగమును కలిగించునని 'ప్రెస్టుగార్టరు' పేరిట్లాటు పత్రిక వ్రాసినది.

రుమేనియాస్థితి.

రుమేనియా వైనికదళ మనకు కూలస్థితియందుండుటచే వారధికముగ ననేక్షింప వీలులేదని జర్మనుపత్రికలు వ్రాసినవి. వైనికముగను అధికముగను రుమేనియా మన కాధీనము కావలసి యందునని హంగరీ ప్రధానమంత్రి నడిచెను.

బల్గేరియా.

రుమేనియా సంధిని గూర్చి అలోచించుటకు బల్గేరియా వారు గూడ బుఖారెస్టుకు వెళ్లిరి. దోబ్రుబాను మరల సంపాదించుటయే బల్గేరియావారు ముఖ్యముగా కోరుకది యని బల్గేరియా మంత్రి నడిచెను. జర్మనులకు స్వాధీనమైన రుమేనియా దేశమునందున్న జర్మనుపాక్షికులకు రుమేనియా రాజనీతిజ్ఞుల యధీనమునందే రుమేనియాపరిపాలనాధికార ముండునట్లుచేయుటకే జర్మనులు సంధి రాయబారములను బుఖారెస్టులో జరుప నిశ్చయించిరి. ఇంగ్లాండుదేశమున రుమేనియా రాయబారిగ నున్న మిసుగారు రుమేనియాకు వెళ్లుచున్నాడు. అతడు విచిత్రమంత్రిగా నుండునని వరాసు పత్రికలు వ్రాసినవి.

కెయిజరుగారి తంత్రము.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— ప్రెమ్సుపుత్రికలో ప్రకటిత మగు తమ కొత్త పుస్తకమున గీర్వాణుడు కెయిజరుగారి తంత్రముల బయలు వెల్లెయ 1914 వ సంవత్సరమున క్రొత్తసంవత్సరాని కెయిజరుగారు గీర్వాణుగారితోడను, తురమ్కూరాయబారితోడను విశేషముగ మాట్లాడి తక్కిన రాయబారుల కొకక వీరిక తెల్పునట్లు చేయుటనుగూర్చి ఇట్లు వ్రాసిరి:—కెయిజరుగారు నాకు చెప్పినదానిబట్టిరహస్యముగ పని నిర్వహించు కొనవారి సామర్థ్యమును గ్రహించనగును. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములనుగూర్చి జపా నెట్టి యభిప్రాయముల గలిగియుండినది యు చెప్పుదు మెక్సికోలో జపాను చారు లపరిమితముగ నున్నారని హెచ్చరించిరి. ప్రాప్త్యుగూర్చియు నతడు కొంత చెప్పెను. ప్రాప్త్యతో నెట్లయిన మైత్రత గలిగియుండవలయు

నని ఆత డెన్ని విధముల ప్రయత్నించిన నన్నిటి నది తీరవచ్చునని చెను. కావున నిక సత్యము ప్రాప్త్య జర్మనీలకుగల పగనడగింప బ్రయత్నింప వలెను కొనలేను. ఈ సంభాషణ మరుగున నున్న యుద్ధమును నేనిపుడు గ్రహింపలేకుంటిని. ఇప్పుడని నాకు స్పష్టమయ్యెను. యూరపంతయు కాంతివంతముగ నున్నదియు ఒక్క ప్రాప్త్య మాత్ర మట్లుండకున్నదనియు, అందువలన ముందు జరుగబోవు అల్లకల్లోలము లన్నియు ప్రాప్త్య వలననేగాని తనవలన గాదనియు నా ముఖమున అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు తెలుపవలయునని ఆతని యుద్ధము కాని జపాను అపరిమితము ధనరాసుల గూడచేయుచున్నదని యతితేల చెప్పెనని మాత్రము నాకు గట్టి సంశయము గలిగెను. ఆదినమున నెగాక తరువారముగూడ సత్యము జాపాను నకు మామకు శత్రుత్వమును గలిగింప ప్రయత్నించిన ట్లుదాహరణములుగలవు. అధికారిబలముల కాసింది నిరంకుశాధికారులు గావించు యిట్టి యంత్ర తంత్రములే విల్లుగుగారు చెప్పినటుల అమెరికావారి నిపుడు కెయిజరిత్వమునకు గర్భశత్రువు లుగ నునరించినవి.

జర్మను సైన్యాధిపతుల సామర్థ్యము.

లండను, ఫిబ్రవరి 25:—గీర్వాణుడు తమ పుస్తకమున మరియొక నూతనాంశమును జేర్చిరి. జర్మనీ సామర్థ్య మంతయు జర్మను సైన్యాధిపతుల సామర్థ్యమై యున్నది. వారు కొంచెము హెచ్చు తక్కువక కెయిజరుగారి కార్యముల కన్నిటికి యజమానులుగ నున్నారు. మరియు విచిత్రమైన హామీలందు కడపటి తీర్మానమును తామే చేయవలయునని వారు చెప్పుచున్నారు. అందువలన జనరలు డెండార్నుగారే అమెరికాతో విరోధమును దెచ్చుకొనుటకు కారకుడని తాను నిశ్చయించెను.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు. (1093)

మ. రా. రా. శ్రీ జి. ఏ. నటేశనుగారు మార్చి 1 వతారీకున జరుగు కార్పొరేషను సైవలుమీటింగులో ఈ క్రింది తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుటకు నోటీసు నిచ్చిరి.

"కార్పొరేషను నౌకరుల జీతములను మజూరులను విషయమునుగూర్చి ప్రెసిడెంటుగారి నూచనలు రాలేదు గాన నెలకు 29 రూ॥ లును, అంతకు తక్కువయును జీతముగల నౌకరులకు మార్చి నెల 1 వ తేదీనుండి నెలకు 1 రూ॥ సైవలు బత్తాయుచ్చుటకు సభవారు ప్రెసిడెంటుగారి కధికార మిచ్చుచున్నారు"

(2) పై తీర్మానము ఇదివఱకే యివ్వబడుచున్న కఠపుబత్తా విషయముతో నెట్టి సంబంధమును గలిగియుండదు.

మదరాసు కార్పొరేషన్ } జె. సి. మొలొసి,
25-2-1918. } (ప్రెసిడెంటు.)

జ్ఞాపక యములేదు.

వైద్యరత్న కందిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జ్ఞాపక జ్ఞాపక

(1045)

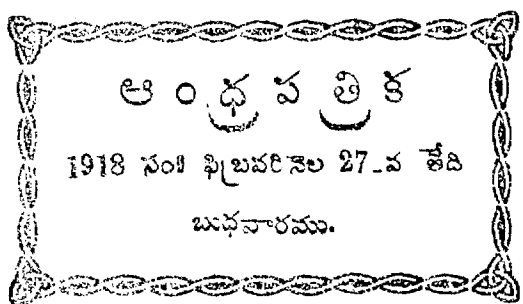
ని వార కౌష ధ ము లు

హృదయము గడచిన ఇరువది వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సింజీ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక జ్ఞాపక గోసలను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

జ్ఞాపక సోకదు.

హృదయము గడచిన ఇరువది వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సింజీ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక జ్ఞాపక గోసలను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

ఆయుర్వేద వాక్యము, శిశి, ఆచారవ్యవహారి, డి. టి. మదరాసు.

హేతుజ్ఞానమా? మర భిప్రాయమా?

(1)

సామ్రాజ్య శాసననిర్మాణసభలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానమును ప్రతిఘటించుటకు ప్రజా ప్రతినిధులను పురికొల్పినది అవిద్యయే యని స్పష్టమగుచున్నది. దూరమాలోచించిన వారి కెల్లరకును ప్రజాప్రతినిధులు దుర్భ్రమకు లోనయిరిని కరతలామలక మయినది. ఆంధ్రోద్యమ సందేశ రహస్యమును కొంతవర కయినను గ్రహించిన మహారాష్ట్రీలకు ప్రజాప్రతినిధుల యుపన్యాసములు పరహాసాస్పదములుగ దోచినవి. మహారాష్ట్ర దేశమున విశేషవ్యాప్తి గల కేసరిపత్రిక మహారాష్ట్రీల యభిప్రాయమును సువ్యక్తీకరించినది. ఆ పత్రికా సంపాదకులచే నాంగ్లభాషలో ప్రచురింపబడు మహారాటా పత్రిక యీ వారమున శర్మగారి తీర్మాన ప్రసంగము గూర్చి దీర్ఘ సంపాదకీయవ్యాసమును ప్రచురించినది. అందు రాష్ట్ర సిద్ధాంతమున కామోదము వెలుపుటయేగాక, ప్రజాప్రతినిధుల ప్రసంగ మెంత నిరాధారమో దృక్పక్షార్థము గావించినది. ఇంతటితో నాగలేదు. సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో పరాంజివైగారు రాష్ట్ర నిర్మాణము గూర్చి చెలిపిన హేత్యుభాసమును చక్కగ వెల్లడిజేసినది. ఇట్టి సందర్భతరుణమున, రాష్ట్ర సిద్ధాంతము విషయమై యత్యుత్సాహమును గనబరచి ఆంధ్రులకు తేయూత నొసగిన, లోకమాన్యతీర్థ, కేలూరుగార్లెర వందనములకు బాతులనుటకు సందియములేదు. వీరి సాహాయ్యమువలన మహారాష్ట్రీలలో రాష్ట్రవాంఛ యితీతయించి తీరును. ఆంధ్రులును, మహారాష్ట్రీలును చేతుల గలిపి, హిందూ దేశోద్ధరణమునకయి కృషి సలుపుటకు నూతనావకాశ మేర్పడినది.

ఆస్పృశ్యులకు వార్తాసంఘమువారు జిన్నా గారి విచారేపు దూషణ ప్రసంగమును గూర్చి వార్త సంకగ, నిట్టి వైపరీత్యము జరిగి యుండు వాయని ఎల్లరకును సందియము పొడగట్టెను. శర్మగారు గావించిన ఘోరమహాపరాధ మెద్దియు గను బడక బోయెన. శత్రువులమీద నైనను నిట్టి పరుషవాక్యములను ప్రయోగించుట యసామాన్యము. ఇట్టి యాశ్చర్య భావమే, మహారాటా పత్రికాధికారిని సహజముగ గలిగినది. వీరు నిజ నర్తమానము వచ్చువరకును వేదియుండిరి. కాని జిన్నాగారి విచారే ప్రసంగము సత్యమే యని గ్రహణజేయ. రెండుమారులు జిన్నాగారు శర్మగారిని గూర్చి యీ క్రిందివిధముగ పరుషవాక్యములు బలిపిరి.

“శర్మగారి తీర్మాన ముపపాదించుటకు ముఖ్య కారణము, తన రాష్ట్రములో ప్రజామోదము జడ యుటలో యని స్పష్టమగుచున్నది..... శర్మగారి తీర్మాన ముపపాదించుటకు ఆంధ్రదేశములో లోకప్రీతి బడయుట దక్క, చేరుకారణము నాకు గన్పట్టలేదు. అట్టి కార్యమును చేయ గలిగించు

చున్నాను. ఈసభలో నట్టికార్యమునకు తావిచ్చుటకు వీలులేదని నేను నొక్క పలుకుచున్నాను.”

ఇంతటి యాగ్రహమును పురికొల్పిన తీర్మాన మేది యని మహారాటా పత్రిక యడుగుచున్నది. తీర్మానములోని ప్రథమ భాగము స్వపరిపాలనా సౌప్యమునకై అవసరమగుచోట్ల రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణము గావలయునని గోరుచున్నది. రెండవ భాగము, ఏభాష మాటలాడువా రైనను అధిక సంఖ్యాకులుగనుండి అట్టి మార్చవసర మని గోరుచో రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు గడంగవలయునని, వెలుపుచున్నది. ఈ తీర్మానమున బలవంత మెద్దియును లేదు. రాష్ట్ర నిర్మాణ మవసరమని భాషాప్రజలు గోరుచున్నప్పుడు, అట్టి కార్యమునకు బూచుట వలన గలుగు నష్ట మెద్దియు గాన్పించదు. శాసననిర్మాణ సభలో ప్రజా ప్రతినిధులకు గలిగిన భీతిని మహారాటా పత్రిక చక్కగ వర్ణించినది. వీ రందరును, రాజకీయ సంస్కరణములు త్వరలో నొడిలో బడునని గంపెదాశతో నుండిరి. వీరి విశ్వాసమునకు చలనము లేదు. అందువలననే గాబోలు, కాంగ్రెసు ప్రముఖులు కాంగ్రెసు రాయపూర మిపుడవసరములేదని తీర్మానించిరి. అట్టి స్థితిలో రాష్ట్ర సమస్యనుగూడ నమము దెచ్చిపెట్టినచో నొడిలో బడు ఫలము జాలి పోవునేమో యని వీరికి భయముగలిగినది. దీనికి తోడు కర్ణిసుగారు స్వల్పరాష్ట్ర నిర్మాణ మవసరమని చెలిపియుండిరి. కర్ణిసుగారు పరిపాలనావిభాగ పద్ధతిని సూచించియుండిరి. ఆవిషయమై తీవ్ర విమర్శము హిందూ దేశమున దంతటను వెలురడి యుండెను. అందుచే సర్వజనదూషితుడగు కర్ణిసుగారి సిద్ధాంతమునకును శర్మగారి సిద్ధాంతమునకును చేరిక యుండె నని ప్రజాప్రతినిధులు విశ్వసించిరి. కాని కర్ణిసుగారి సిద్ధాంతమునకును శర్మగారి సిద్ధాంతమునకును గల ప్రధానవిభేదమును గనిపెట్టలేకబోయిరి. కర్ణిసుగారి సిద్ధాంతమున బలవంతముగలదు. శర్మగారు నిర్బంధమునకు జోటివ్వలేదు. శర్మగారి రాష్ట్రము లిప్పుడున్న వాటికన్న విశేష మెక్కుడుగనుండవు. కర్ణిసుగారు హిందూ దేశమును అనేకస్వల్పరాష్ట్రముల క్రింద విభజింపవలయునని చెలిపియుండిరి. అటులయ్యును లోక నియుక్త సభ్యులు శర్మగారి సిద్ధాంత మెంతవరకు సత్యమో యోచించుటకైనను పరిబాసలేదు. ఎట్టిజీవన్మ్రము జూచి ఆబోతు బెడదెలుల, తీర్మానమును త్రోసివేయుదు, త్రోసివేయు డను ధ్వనులతో వీరు సభాభవనమును నింపివైచిరి.

శర్మగారు రాష్ట్ర విభాగము కొరకై స్వపరిపాలనాప్రదానము నాపియుండునని గోరలేదు. స్వపరిపాలన మేలెంచునపుడు, అట్టివిభాసము ప్రజాసామాన్యమునకు లాభకరముగ నుండునటుల వీలగు నేర్పాటులను సూచించిరి. ఎట్టి ఏర్పాటులు సాధ్యయోగ్యములో వాటి విషయమై విచారణ గావించవలయునని మాత్రమే గోరియుండిరి. ఈ పరంగా హిందూ దేశములో జరుగవచ్చును. స్వరాజ్యప్రదానమున కీదిభంగము గలిగింపనేరదు. కాని శాసననిర్మాణసభ్యులు దూరమాలోచింపక తొలుపాటు జూపిరి. మహారాటా పత్రిక కొక్క విషయము విచిత్రముగ నున్నది. గౌరవనీయులగు కామినీ కుమారచందా, సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గార్లు వంగదేశమునకు సిక్ఖులు మండలమును కలుకవలయుననిగోరిరి. గౌరవనీయులగు పాశీగారు సింధురాష్ట్రమును పాంచాలదేశములో గలుపవలయుననిగోరిరి. గౌ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు సామ్రాజ్యమును ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు మాత్రమధ్యతరములేదనిరి. కాని వీరందరును శర్మగారి తీర్మానమునకు మాత్రము వ్యతిరేకముగ సమ్మతించిచ్చిరి. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు ఈసమస్య విషయమై తమ కెక్కి యాశ్చర్యమును తెలుపుచు, ప్రజలను బలవంత పెట్టి రాష్ట్రముల నిర్మించుట సమంజసము గాదనిరి. శర్మగారి తీర్మాన నిర్బంధమువల దనిస్పష్టముగ చెప్పినను, బెనర్జీగారు తమ ధోరణిని మూసలేదు. ఇటులనే, చర్చయందు శర్మగారు నుడువని సారాంశములపై సవనసరమును చర్చతో సభ్యులు కాలము గడిపిరిని మహారాటా పత్రిక వ్రాయుచున్నది. శర్మగారి హేతువాదము క్లుప్తము, సువిచిత్రము. ఆంగ్ల భాషాకోవిదులే ప్రజా ప్రతినిధులుగ నెల్ల కాలమునుండెడి, అట్టి పరిపాలన పరిపాలనాభాసనుగూర్చి, స్వపరిపాలనము గానేరదు. హేతుస్వపరిపాలనమున ప్రజ లెల్లరు శ్రద్ధవహించుటకై దేశభాషలలో పరిపాలనము జరుగుట అత్యవసరము. ఇందుకై భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ మవసరమగుచున్నది. మహారాటా పత్రిక చెలిపినటుల, దేశభాషలు నిమ్మ భాషలుగ నుండి, ప్రజా ప్రభోధమునకు సహకార మొన గుటలేదు. వీటికి అర్హులైన మొసగినగాని, దేశభ్యుదయము త్వరలో జేమారనేరదు. గౌ. శాస్త్రిగారు గూడ “భాషావిభేదములు ప్రజాహిత జీవనపు స్వేచ్ఛాభివృద్ధి కాటంకము”లని యంగీకరించిరి. కాని రాష్ట్రములలో ప్రజాహితజీవనము ఘనీభవించిన కొలదిని, జాత్యభివృద్ధి సంతృప్త మగునని వీరి యభిప్రాయము. మహారాటా పత్రిక యీ సిద్ధాంతము నంగీకరింపదు. మండల ప్రజా వికాసము రాష్ట్రీయ వికాసమునకు తోడ్పడును. రాష్ట్రీయవికాసము జాతీయవికాసమునకు దోడ్పడును. వీటికి పరస్పరతైరుధ్య మెద్దియును లేదు “శర్మగారి వాదము సహేతుకమయినది. ఈవాదమును విమరశ, త్వరలో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల విషయమై తిరిగి చర్చ కవకాశము గలుగునటుల ప్రయత్నింపవలయు”నని మహారాటా పత్రిక శర్మగారిని హెచ్చరించుచున్నది. వేరొక చోట పరాంజివైగారి వాదమును విమర్శించు యీ పత్రిక యటుల చెలిపినది.

“హిందీ భాషాప్రచారమున గాని, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంత వ్యాపకమున గాని మా కెద్దియు సహాయము గాన్పించుట లేదు. అందుకు బదులుగ ఈ సిద్ధాంతములు వ్యాపించిన కొలదిని, దేశమున కధికముగు శుభముచేకూరునని మా విశ్వాసము.”

శర్మగారి తీర్మానము విఫలమయిన చిమ్మట మహారాష్ట్రీలును, కన్నడులును నెక్కుడు పట్టుదల జూపుచున్నారు. ఆంధ్రులు, కన్నడులు, మహారాష్ట్రీలు, ఓడ్రులు ప్రత్యేక రాష్ట్ర మవసరమని స్పష్టీకరించుచున్నారు. ఈ సంఘములవారు ఐక మత్యముతో రాష్ట్రాదర్శమునకు కృషి సలిపిన యెడల విజయము గాంచగలరు. పై నాల్గు భాషా సంఘములకును ప్రత్యేక రాష్ట్రము లవసరమని, తిరిగి శర్మగారే వేరొక తీర్మాన ముపపాదించుచో, అధ్యంతరములకు దా పుండదు. దేశ మన్ని భాగములనుండియు శర్మగారి తీర్మానమున కామోదము వెలువడినది. ఈనాల్గు భాషా సంఘములలో రాష్ట్రాభిమానము ఘనీభవించుటకై నిరంతరకృషి సలుపుట అంధ్ర నాయకుల ధర్మము. వీటియందు రాష్ట్ర సంఘముల నేర్పటచి, ఆంధ్ర నాయకులు కార్య సాఫల్యమునకై పట్టుదల జూపెదరా?

రాష్ట్రనిర్మాణము: కొన్ని ఏర్పాట్లు

శర్మగారి రాష్ట్రనిర్మాణము దేశమునందంతట నూతన సిద్ధాంతము విషయము జిజ్ఞాసనులను కలగించినది. కే. పి. బోసుగారు రాష్ట్రనిర్మాణము గూర్చి ఆరవవ్యాసమును ప్రచురించిరి. పాంచాల రాష్ట్రమునుండి సింధు, అంబాలా, కర్నూల్, ఢిల్లీ, గుర్గాను మండలముల దీసివైచి వేరొక రాష్ట్రమును గలిపి, పాంచాల దేశమునకు సింధురాష్ట్రమును జతజేసి పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రమునుండి పిపావరు, కోహాట్, బహు, డేరా ఇస్మాల్ ఖాను రాష్ట్రములను వేరు జేసి వాటిని పాంచాల రాష్ట్రమునకును జేర్చవలయునని వీరు నూచించిరి. సింధు రాష్ట్రమునకును బొంబాయి రాష్ట్రమునకును సహజానుబంధము లేకుండును. పాంచాల దేశమునకును సింధురాష్ట్రమునకును జాత్యనుబంధ మెక్కువ. పాంచాల దేశపు వాణిజ్యము సింధురాష్ట్రపు సముద్రము మీదుగానే వెలువడవలయును. కరాచీ కట్టణమే పాంచాలమునకు సమీప నౌకాశ్రయము. సింధునది పాంచాలము గుండ ప్రవహించి సింధురాష్ట్రముమీదుగా సముద్రమున ప్రవేశించును. సింధు రాష్ట్రమునకును లాహోరు కట్టణమునకును, బొంబాయికిని సింధు మండలమునకున్న నెక్కుడు దూరములేదు. అంతియగాక సింధు రాష్ట్రములు బొంబాయికి వెనుకటకు సముద్రమే దగ్గర మార్గము గాని సరాసరి రైలుమార్గము గూడ లేదు. ప్రజాభిప్రాయము గనుగొనినచో, సింధుదేశములు బొంబాయి కన్న లాహోరుకట్టణముతో సంబంధము గలిగి యుండుట కత్యుత్తమముతో సహజమని, బోసుగారు హాదింపుచున్నారు. పిపావరు, కోహాట్, బహు, డేరా ఇస్మాల్ ఖాను జిల్లాలు ఏబది వత్సరములనుండియు సాంగ్లవరిపాలనము క్రింద పరిపాలింపబడుచున్నవి. సహద్దురాష్ట్రపరిపాలనమున కన్న నెక్కుడు నాగరికపరిపాలన మనుభవించుటకీ మండలము లర్హత జెందియున్నవి. అందుచే వీటిని పాంచాలరాష్ట్రమున జేర్చుట యవసరమని బోసుగారి వాదము. పనునైడువత్సరముల క్రిందట జన్మించిన ప్రభువుగారిచే నీ రాష్ట్రములు పాంచాల దేశమునుండి వేరు గావించబడెను. ఇట్టి యేర్పాట్లతో పాంచాలరాష్ట్రపు పునర్నిర్మాణము జరిగెనని, పాంచాలదేశ విస్తీర్ణత యతిశయించి, దానిని గవర్నరు పరిపాలనము క్రింద నుంచుటకు వీలు గలుగును. అట్టి ఏర్పాట్లతో సరిహద్దు రాష్ట్రములను రెంటిని దీసివైచి పశ్చిమోత్తర రాష్ట్రమును బ్రిటిషు బెలుచిఫాను దేశమును గలిపి ఏకరాష్ట్రము గావించవచ్చునని, బోసుగారు రచనచేయుచున్నారు.

ఈ ఏర్పాట్లు లెంతవర కామూలజలకు సంబంధించినవి, గ్రహించుటకు తగిన సాధనములు ప్రస్తుతము మా యెదుట లేవు. బోసుగారు మిరట్ పురవాసులగు చే నాటికివిషయమై యనుభవజ్ఞుల మధికముగ గలవగుటకు సందియములేదు. హిందూదేశమున ఏయేరాష్ట్రములు రాష్ట్రపునర్నిర్మాణము వాంఛించుచున్నను, ఆంధ్ర నాయకులు వారి కోర్కెకు గల కారణముల సరయ వలయును. ఆకోర్కెకు సరియగు నాధారముల గలవేమో గనుగొన వలయును. వారికి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణవశ్యత బోధించవలెను. ఆంధ్రోద్యమ సందేశమును వారలకుచాటి వారిని మననంకకు ద్రిప్పువలెను. ఈ కార్యము సంతోచుకుగ సాధించిన, ఆంధ్రోద్యమసందేశ మంతటి సత్వరఫలితముల నొసగుట నిశ్చయము.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతము

శర్మగారి తీర్మానము: మహారాజాపత్రికాభిప్రాయము

ప్రజాభిప్రాయములు

సామ్రాజ్యకావన సభలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానముపై జరిగిన చర్చసందర్భమున శా. రావుబహదూర్ బి. ఎస్. శర్మగారిభావములకు శా. జిన్నాగారితీర్మానముగా ఆర్థముచేసికొనినది చెప్పబడినది. మొదట మేముకన్నులేదు. కాని ఇప్పుడు ఇండియాగెట్టు ముఖవచ్చినది. ఆరీష్ట్రవాదమే మనయొక్క ఆవాక్యములు జిన్నాగారిచే జెప్పబడినవియు ప్రత్యక్షముగా మాడగల్గుట మాకు చింతగల్గింది.

“శర్మగారు తమ రాష్ట్రమునకు కొంత ప్రజామోదమును బడయుటకీ ఈ తీర్మానమును ప్రవేశజేయించి ప్రత్యక్షముగ బెలియుచున్నది. సభలో సందటికి నిల్చి ప్రత్యక్షముగ బెలియుచున్నదని నా యభిప్రాయము” నీ జిన్నాగారు పడిరి. ఇంకొక సందర్భమునందు “శర్మగారు తమ దేశమును ఆంధ్రదేశమునందు కొంత ప్రజామోదమును ఆభిమానమును బడయుట కిట్లు చేసినను కారణమే నాకు తెలియదు. అట్టి చర్యకు నేను సహించను. అట్టిచర్య యీసభలో సంగీకరింపబడనూడదు” నీ జిన్నాగారు పడిరి. అంతగట్టిగా తమ భావమును వెల్లడింప గలిగితిమని జిన్నాగారు తమ్ము తాము మెచ్చుకొనబాలరు గాన వారి వాక్యములను మేము విమర్శింపము.

జిన్నాగారి కీర్తిచిత్రభావములను గలిగించిన తీర్మాన మిట్లుగలదు “ (అ) బ్రిటిషు హిందూదేశమునందు స్వతరి పాలనాప్రతిష్ఠాపనలను విజయవంతము చేయుటకు అవసరమగు చోట్ల రాష్ట్రములను పునర్నిర్ధారణము జేయవలయుననియు, (ఆ) ఎచ్చటనున్న, ముఖ్యముగ ఆధికజనసంఖ్య గలిగి, అవియు ఏకభాష నే మాట్లాడుచు నుండుచోట్ల ప్రజలు కోరినచో భాషాప్రయుక్త విధానమున రాష్ట్రవిభజనమును గావించవలెననియు ఈసభవారు గవర్నరు జనరలుగారికి నిర్ధారించుచున్నారు.” తీర్మానము సభవారిచే త్రోసివేయబడింది. సభ్యులలోనే నేకులు ఈ తీర్మానము సంగీకరింపజేసి లేదని తోచవచ్చును. ప్రస్తుతము హిందూదేశ ప్రముఖులు రాజోవు సంస్కరణముల విషయమై అత్యంతరతతో నుండి తీర్మాన దుపాదించిన తీర్మానమువంటి భాషావిషయమునెడ దీక్షితకేయమున్నారు. ప్రజలు వెనుకాడవలెనని దలచుచున్న కర్మను సంస్కరణములు సక్రమమున రాష్ట్రపు పద్ధతులపై స్వతరిపాలనము ఫలింపగలుగునట్లు దేశమును, సాంప్రదాయ, చరిత్రా జాతి, భాషావర్ణముల ననుసరించి రాష్ట్రములుగా విభజించవలయునని విధించుచున్నది. ప్రజలకు స్వతరిపాలనా

బాప్టిస్టాగారి కృషి

పారిశ్రామికలలో బాప్టిస్టాగారు నెలవినకృషి ప్రశంసార్హము. ఇంగ్లండునందలి హైందవ స్వరాజ్య సమితియొక్క కార్యదర్శి యగు జాకెస్కర్ గారు బాప్టిస్టాగారి కిటులప్రశంసించిరి.

“లాంకమైదు సభములు మీ పర్యటనముచే, అత్యంతసంతోషించి జెందినవి. స్వరాష్ట్రోద్యమమునకు మీరు మహావకారము గావించిరి. లేబరు మహాసభవారు స్వరాజ్య తీర్మానము నామోదించెదరని లాన్సుబరీగారితో నే నేకీభవించుచున్నాను.”

వీ రూహించినటుల లేబరు మహాసభ స్వరాజ్యతీర్మానము నామోదించినది. బాప్టిస్టాగారి కృషి సఫలమయినది. కాని కాంగ్రెసు నాయకులు బాప్టిస్టాగారికి తోడ్పడుటకు వెనుదీయుచున్నారు. ఇండియను పేట్రీయట్టు పత్రిక వ్రాసినటుల “వెంటనే కాంగ్రెసు రాష్ట్రవిభాగము వెడలవలయును. సంస్కరణవిధానము ప్రచురింపబడు సమయమున రాయబార మాంగ్లదేశమున దండవలయును. దానివిషయమై గావించబడు విమర్శనముల కన్నిటికిని తగు సమాధానమును వెంటనే చెప్పవలయును.” కాంగ్రెసు నాయకు లెప్పుడు మేల్కొనెదరు?

విధానము నొసగుటకు చేయబడు ప్రభుసంస్కరణమునకు ముందు ఈరాష్ట్రవిభజనము జరుగవలె నని కర్మనుగారి యభిప్రాయము. శర్మగారి తీర్మానము కర్మను విధానమునలే నుండదు. కర్మనుగారి ప్రతిమ పోషగట్టుట్లుచేసి వారి రాష్ట్ర విభజన సిద్ధాంతమును సంగీకరింపబడుట చే దాచుచున్నది.

తీర్మానము కావనసభవారిచే సంగీకరింపబడినచో, ఆ విధానమునలన వెద్దవిట్లు గలుగగలవను వాదమునుమేము నమ్ముము. తమ నూతనమును సక్రమముగా దిలకించినచో, నది రాజోవుసంస్కరణముల కేదిభమునను అడ్డురాదని శర్మగారు స్పష్టముగ చెప్పిరి. “హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారియం దేయే యధికారములు స్థిరముగ నుండవలయునో, కావనసభ నేరీతిగా నేర్పణువలయునో, ఎంతవఱకు అధికారమును ప్రజాప్రతినిధుల కొనగవచ్చునో, రాష్ట్రీయకావనసభాసభ్యుల నేరీతి వెల్లడికొనవలయునో, కావనసభలం దెందలు సభ్యులుండవలెనో, పరిపాలనా విషయమునందుక, ఆధికకావనవిషయములందును ప్రజాప్రతినిధులకెంత యధికార మియవలెనో, మున్నగు ప్రశ్నలకు ను ఈ తీర్మాన విషయ మునకు నేమియు సంబంధములేదు. ప్రభుత్వమువారికి బంగాళిరాష్ట్రపు అనుభవము విశేషముగా గలదు గాన ఈతీర్మానమునెడ ప్రభుత్వమువారికి గల ముఖ్యమున నేను గ్రహింపగలను. కాని నా తీర్మానమునందు ప్రజలందఱుగాని లేక వారిలో సభకు సంభావ్యులుగాని సహకరింపవలెనని నేను మనవిచేసితిని గాన అట్టిభయము ప్రభుత్వమువారికి వలదు. రాష్ట్రపునర్నిర్మాణ విషయమున, రాష్ట్రములగు క్రొత్త యేర్పాట్లను జేయు విషయమును అత్యంతశక్యములయొను. సురస్యం ఒకసంఖ్య మునకు వదలివేయుటకు నేను నూచించుచున్నాను. సంస్కరణ విధానము ననుసరించి యేర్పాట్లుకావలను క్రొత్త ఎన్నిక దారులు తాము ప్రాతినిధ్యము వహించు ప్రజల యభిప్రాయములను ప్రజల తరపున వ్యక్తపఱుప గలుగుదురు.”

రాజోవు సంస్కరణములయొలనున ప్రజలకు మంచి ప్రయోజనము గలుగునట్లు చేయుటకు రాష్ట్రపునర్నిర్ధారణము నేర్పించు విషయమునుసూచి విచారణ జరిగింపవలయునని యే శర్మగారి మావనమని తేలికది. అధికారవర్గము వారి నుండి ప్రజలపరముచేయబడు అధికారపరిమితి విషయమును గూర్చిన మావనలు పరిపాలకులచేయించింపబడుచున్నవి. ఈ మావనలింకను సామ్రాజ్య పరిపాలకుల యాచనముననే యుండగా, హిందూదేశమునందు రాష్ట్రపునర్నిర్ధారణము గావించు విషయమునుసూచి విచారించుటకు హిందూదేశమున నొక ప్రత్యేకసంఘము నేర్పణువలెనని శర్మగారు కోరుచున్నారు. ఈ విచారమున రాజోవు సంస్కరణముల కేమియు భంగము గలుగనూకదు. ఈవిచారణ ద్వితియంగణ్యముగా నుండవలెను. భారతజాతీయ మహాసభవారు గత డిసెంబరులో నామోదించిన స్వరాజ్య తీర్మానము ననుసరించి హిందూదేశమునకు దిగు స్వరాజ్యమును బడయువిషయమే ప్రథమగణ్యముగా నుండవలెను. రాజకీయ సంస్కరణము లభయలోకిని వచ్చిన తరువాత, క్రొత్త పద్ధతులపై ఎన్నిక దారులును నిర్ణయింపబడి వారు పను లారంభించిన తరువాత గూడ ఈ విచారణ జరుగుదుంటుటకు శర్మగారు సంగీకరించిరి. ఈ క్రొత్త ఎన్నిక దారులకు రాష్ట్రపునర్నిర్మాణవిచారక సంఘమువారి నివేదికము సమర్పింపబడును. హిందూదేశమునందు కొంతకాలమున, స్వరాజ్యము సఫలమగునవలె శర్మగారి సహసభ్యులు తమలో దాము మనస్ఫూల మోముంపగోరియు శర్మగారి కన్యాను మొనరించిరి. ప్రజలందఱును భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగ విషయమున తాము జీనుగలుగు ప్రయత్నములు సఫలములైనను, కాకున్నను, స్వరాజ్య కార్యకర్త అయితి హృదయముల నాటుకొనియున్నది సభ్యులొక కొంచెము నూచించియున్నచో, ఇట్టిచర్యకారణము గలుగకుండుననియు.

బంగాళముండియు అస్సముండియు విచ్చిన కామిశనుమారదందు, సుకేంద్ర - భద్రేశ్వర గృహస్థ సిద్ధియునుండలమును బం - శాస్త్రియన జేయవలసివిధులు, పంజాబు నుండివచ్చిన షాగారు సింధురాష్ట్రమును పంజాబునందు జేర్చవలయుననియు, శాస్త్రిగారు ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రమును

సూర్యుడు, బ్రహ్మ ధి:—కామి కామి 2 గురు
కు సామం కష్టవృత్తులు బంధుదేవిది. అయినా
కంటే యశక (వోక) బడిది.

వృత్తాంతములు

(0)

విజయనగరము లోని కాబోర్ల వారును, విశాఖపట్టణము లోని బోర్ల వారును చేసిన సలహాల ననుసరించి పీఠము పట్టణము పట్టణములో యూనియన్ కేంద్రమును ప్రభుత్వము వారికి కేటగిరి

మరణావస్థలో రక్షించబడుట:- కలకత్తాలో భయం తుల్లూ సర్వీసులో ఉన్న కలియబోట గతవారములో నొక బాలు డొక గుట్టుపుబడి కట్టగ బయటకు వెళ్ళెను. లాకర్ కాల విద్యార్థి భట్టచట్టి అనునది డొక చింతాకురాని బాగు చేసినయెడల ఆ బాలుడు గుట్టును కాళ్ళక్రింద పడి మరణించి పలసినదే కాని ఆవిద్యార్థి తర వేగముతో ఆ బాలుని యొద్దకు బోయి వానిని లాగివేసెను. కాని అట్లు చేయుటలో బండి చక్రము ఆవిద్యార్థి పాదముమీద నుండి బోయెను.

తొగి వీధులలో అల్లరి చేయుట:- బొంబాయిలో గత సోమ వారమున తామసు హాక్ హాల్సు అను నొక పాశ్చాత్యుడు తొగి వీధులలో అల్లరి చేయుచుండగా వానిని పోలీసువారు పట్టుకొని కేసుచేసిరి. అతడు పనిలేక వీధులగుండు ఛాడిపోయినవానిని దిగుచున్నాడని మతియొక కేసు చేయబడెను. ఈ కేసు విచారణచేసి మేజిస్ట్రేటు గారతనిని ప్రభుత్వమువారి కార్యాలయమునకు పంపిరి. మొదటికేసు విచారణచేసి ఇక మీదట ఇటువంటి కేసు చేయబడినయెడల శిక్షించబడుచునని సేరస్థునికి తెలిపిరి.

గృహములకు నిష్పంతుకొనుట:- కలకత్తాలో కృష్ణ చంద్ర కళాకాల సమీపములో నుండి కొన్ని గృహములకు ఎట్లో నిష్పంతుకొనినది. కళాకాల విద్యార్థులు మంటలలోని కురికి మంటలు. ఆర్మీవేయనియెడల ఆ వీధివీధులయొక్క కాని పోయిఉండును. చాక్లర్ల చందరుగారి గృహమును పట్టికొని గృహములను కానిపోయినవి. మొత్తమున 5 వేలరూపాయల నడ్డును వాటిల్లినది. రాజా నిరంజన్ చక్రవర్తి గారు కళాకాల విద్యార్థులకు వా రొసరించిన సహాయమునకు తగిన బహుమతి గులను ఒసగిరి.

ఘోరమగు హత్య:- రోయంబత్తూరులో మండి బజారులో ఈనెల 19 వ తేదీ రాత్రి యొక మహమ్మదీయుడు ఒక ఘోరమగు హత్య గావించెను. ఒక వివాదమును తీర్పు కొనెదమని యతడొక హిందువు సొక రహస్య గృహమునకు దిగుచుబోయెను. వీరిని హత్యగావించుటకు నిశ్చయించబడిన సలగురు కటికవాండ్రు తప్ప మరెవరనును ఆగృహముందులేదు. హత్యచేయుటకు వారు మొదలు అంగీకరించి కాని నిజముగ మనిషి కండ్లబడినప్పుడు వారి చేతులాడినవి కావు కాని ఆమహమ్మదీయుడే ఒక కొడవలితో వానిగుండెలలో బొడిచెను. ఈ పోటుకు హిందువుకు చేసిన కేసు విసిన కొంద తాగృహముందు బోరబడిరి. వీరిని చూచి హంతకుడు తన సహకారులతో బారిపోయెను. కాని వారు వెంట దిరుగుబడి తుదకు పట్టుకొనబడిరి. కొడవలిపోటును తినిన హిందువుడు రోయంబత్తూరు వైద్యశాలలో జీకిల్ను బొందుచున్నాడు. అతడు బ్రతుకుట దుర్లభమని తెలియుచున్నది. హంతకుడు సహకారులతో గూడ పోలీసువారి యధీనము చేయబడెను.

ఒక గ్రామము లో చురుకొనడుట:- మామూలుగాని మహ్మదుకా షోట్లోటలో జరిగిన కాఫీ దొంగతనమునకు సంబంధించిన వారిని పట్టుకొనుటకు బోయిన ఒక కనిస్టేబులు 25, 30 వంటి ఎదుర్కొని గట్టిగ కట్టలతో గొట్టిరియు నుల కాండె అనుపల్లిలో నతడు ప్రస్తుతము చికిత్సబొందుచున్నాడనియు నిన్నటి (26-2-18) పత్రికలో వ్రాయబడినది. కాని కాఫీదొంగతనము కేసులో నితడు ఎదుర్కొనబడలేదు. ఈ కేసుకు సంబంధించిన భోగట్టాలు చేయుచుండిన పుడు మలబారు తీరమున ముగ్గురు సాల్తు ఆఫ్ కారి డిపార్టుమెంటుల వారికి తెలియకుండ సారావర్తకము చేయుచున్నారని అతడు విని వారిని పట్టుకొనుటకు అతడు ఒక ఆదవిగుండ బోయెను. సగముదూరము పోవునప్పటికి సారావర్తకము యుంచుండిన ముగ్గురును వాని కనుపడిరి. వారిలో సొకడు పారిపోయెను. కడకు ఇద్దరిని అతడు పట్టుకొని వారిని బంధించి వారితో గూడ సరోఫకాడి గ్రామమువేరి ఆ రాత్రిపట్టు కొకని ఇంట బయడెను. పారిపోయినవా డీ సమాచారమును ఒకెందు

తోట గుమస్తా క్యూలా అను వానికి వెలి వెను. ఆగుమస్తా 41 మంది తోటమాలీలతో గూడ సరోఫకాడి గ్రామమునకు బోయి ఇంటి యజమానునిన్ని, పోలీసు కనిస్టేబులు పట్టుకొని కెట్లకు విరిచివట్టి తన్నిరి. వీరందఱును గ్రామస్థుల ఇండ్లలో బడి వెండి, బంగారము, ఇత్తడి, రాగి మున్నగు విలువగల సామానుల నన్నిటిని లోచుకొని పారిపోయిరి. ఈలోపిడి భోగట్టాలు వినినతోడనే ఇన్ స్పెక్టరు ఖాదరుహు సేన్, సర్ ఇన్ స్పెక్టరు సేవిల్లిగార్లు సరోఫకాడి గ్రామమునకు వెళ్లి కనిస్టేబులొక్కఁడు, ఇంటి యజమాను నియొక్కయు కట్టుపిప్పి వారి నిరువురిని కుల కాండెమాను పత్రికి పంపిరి. క్యూలాగృహము సోదాచేయబడెను. వానిమందమునకు అడ్డుకట్టలు అగవడలేదు. సరోఫకాడిలో పీరికికొనిన మందము వెట్టెలు గుమస్తా మంచమునకు సరిగ సరిపోయినవి. అతడుగోమకొనిన యాక్రిలో చాలాభాగ మొకపాదలో బయలుపడినది. గుమస్తాతోగూడ 22 రు మానివాండు పట్టుపడిరి. మిగిలిన వారినిసార్ని భోగట్టాలు చేయబడుచున్నవి.

ఒంగోలు పశుప్రదర్శనము.

“మదరాసు మొయిల” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈ ప్రదర్శనమును తెరువకలసిన దని యొక ప్రముఖుని గోరునప్పుడు, అహ్మదాబాద్ నుండి యిట్టి ప్రదర్శన విధానముల భండించుట ఆశ్చర్యజనకముగ నున్నది. వీరు చెప్పిన విషయములలో చాలవరకు సత్యముగలవు. ఇందుమూలమున నుంచి పశువులన్నియు విదేశములకు పోవుచున్నవనియు, తక్కినవి మాత్రమే దేశమున నుండుట తటస్థ మగుచున్నదనియు వీరు చెప్పిన మాటల నెల్లరును తిలకింప వచ్చును. ఇందుమూలమున వారికి ధనము చేపారు చున్నదను విషయము సంతృప్తికరము కాదు. 21 బి. రాజగోపాలాచారి గారు నడిపినటుల యీ ప్రదర్శనములు అసాధికారుల యాజమాన్యము క్రింద నున్నవి. ప్రభుత్వమువారు కూడ దీనికి సహాయము చేయుచున్నారు. కాని వీరివలన కలుగు నష్టముల దొలగింపజాలక పోయిన యెడల యీ ప్రదర్శనముల జరుపవలయునా లేదా అను విషయమును గూర్చి ప్రదర్శనాసంఘమువారే మోచించుట మంచిది. అట్లదేశమునందు వలె మంచి పశువుల వృద్ధిగావించు వారికి వీరు బహుమతుల సేర్పరుట మంచిది. ఇందు మూలమున పశువక్షుకులకు చాలక త్యాహాకరముగ నుండును.

స్మృతి సంచకము

- మ. సరసా నేకమునీంద్రభక్త మయి రుద్రుం కాదు కెన్నా రుత్త; చురకాంభోజ మరందబిందువుల కానుకెంది చేహంబుని; ధర్మపై వీడి యదృశ్యమా సొక యశోద్రుంబయ్యెవో యీశ్వరా! కరుణాపూరిత మానసుండవయి వేంకట్రాయనికే ద్రోహకే. 1
- సీ. పాతకాలయందు బాలుగతోగూడి యబ్బనిక్రునియట్లు లలరినావు. గురుజంబులమ్రోహం గూర్చుండువేళల నుడు రాజుఁబోలుచు నొప్పినావు. సతలేంబు నజ్ఞునానంగంబె కోరి యయస్మాంతరుట్టుల నలరినావు. వ్యాధామకేళి విహరంబువేళఁ బద్మవృక్షావధేనాఁ దనరినావు. 2
- గీ. ఆప్తకరణల సహకారమగుచు సర్వ. జడల తలలొని నాల్కయై తనరినావు. సద్గుణనిచయమెల్ల మెసం నెనెనె! ధాతయక్రూర! సంతాపహతయేమె! ప్రవిమలగుణనిధి! యాకళవంశజులధి!! 2
- సీ. పుత్రావలోక నామోదభారముచే వంగి దంపలుచేబట్ట లేదు. సంసార నావికా సంబద్ధదాంపత్యపాశంబు చేతివోఁ బట్టలేదు. నూతనాంకురిత మనోసంజనిత రాగ సుమముల వాసన జూడలేదు. ఆదిరుచికఫలదాయకృ గురువదకల్ప పాదపాశ్రయమైన వదలలేదు. 3
- గీ. అట్టి నీవింతలోన నె యరిగినావు. వత్సరకలేంబు మానవ ప్రాయమంద్రు! నూరుకర్మంబులను బదునారుతోడ! యూర్జముగ నిండియందెఁగఁబోలు నకట! 3
- మ. కడుపారణ బదిమాసములో ముదమునకే గర్భంబునకే మోసిపా! లిడిమద్దాడెమల్లె యెన్నడును నీవీరిత్యావ్యంబునకే! విడువంబాలుదువంచు నెంచకయె నీవేనర్వయంచా నులక! బడుచుండంగని చిచ్చు బెట్టితివె గర్భంబందు నా యమృతకే!! 4
- సీ. నీవేమొ దేశపురోవృద్ధికిని బాటపడుదంచునానలఁ బడుచు నుండ! నీవేమొ యాంధ్రమాతృప్రియసుతుడవై వన్నె కల్గుదువను భ్రాంతిమండ! నీవేమొ ఓననీరుతల్లికడుపు చలువవల్లిలుదంచుఁ దలంచుచుండ! నీవేమొసం ప్రసన్నమౌ సత్కీర్తి నాణ్ణింతువనియెను నాననుండ! 4
- గీ. మాతలంపులన్నటి మంటగలికి. ఆలస్యము గొంగపాల్సేసివైచి! భ్రాంతులను గాలిలోని చేపయొకటినినమ్మకము గుత్తుకం గోసినాడ వట!! 5

(మిత్రుడు.)

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు.

(1092)

1918-న సంవత్సరము మార్చి 1-న తేదీని జరుగు కార్పొరేషను సభలో ఈ క్రింది తీర్మానములను ప్రవేశపెట్టుటకు మ-రా-రా-శ్రీ, రావు బహదరు ఎస్. సి. రాజగోపాలాచారిగారు నోటీసు నిచ్చిరి:-

I. 1905-న సంవత్సరము మార్చి 5-వ తేదీ గల 545 నెంబరు ఆ. వో. యందు ప్రభుత్వము వారు ఆమోదించినట్లు 16 (2) సెక్షను ననుసరించి ప్రెసిడెంటుగారిని ప్రశ్న లగుగు నిబంధనలలో ఈ క్రింది సవరణలు చేయవలెను.

(1) “ప్రశ్న నమగ దలచిన కమిషనరు తన ప్రశ్నను చదువవలెను. అతడు హాజరు కాకున్నచో అతని తరపున ఆ ప్రశ్న నింకొక కమిషనరు చదువవలెను. ప్రెసిడెంటుగా రా ప్రశ్నకు సమాధాన మియ్యవలెను” అని యున్న 6-వ రూలును తొలగించి దానికి బదులు సభలో అనుగబడు ప్రశ్నలును వాని కీయబడు సమాధానములును ముద్రింపబడి సభాస్థానమును ప్రెసిడెంటుగారు స్వీకరించుటకు 15 నిమిషములు ముందు సభ బల్ల మీద నుంచవలెను” అను నిబంధనను జేర్చవలెను.

(2) 9-వ నిబంధనగా ఈ క్రింది వాక్యములను జేర్చవలెను:- “వేయబడు ప్రశ్న సందర్భమున, ఆ ప్రశ్నలో నిమిడియున్న వాస్తవవిషయమునుగూర్చి న వివరముల నింకను గ్రహించుటకు ఆ ప్రశ్న వేసిన కమిషనరు వేరొక ప్రశ్న నమగవచ్చును.

మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పటకు ప్రెసిడెంటు నోటీసు లేకుండు అంగీకరింపకుండినచో కమిషన రకుగోరు రెండవ ప్రశ్న నే మొదటి ప్రశ్నగా వేరొక సభయం దమగవచ్చును.

ఇప్పుడున్న 9-వ రూలు 10-వ రూలుగా గ్రహింపబడవలయును.

II. మొలోసి ఐ.సి.ఎస్. గారు మిలిటరీమ్యాట్రీ లోనుండగా హెచ్. హెచ్. బర్కిటు ఐ. సి. ఎస్ గారు కార్పొరేషను వారు బర్కిటుగారికి జీత మియ్యవలసియున్నది గాన మొలోసిగారు మిలిటరీ డ్యూటీలో నున్నప్పుడు వారి కీయబడిన జీతమును వాచనుచేయవలె నని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థింపవలెను.

మదరాసు కార్పొరేషన్ } డె. సి. మొలోసి,
25-2-1918. } ప్రెసిడెంటు.

ప్రోరత్ ఆయిత్

పువ్వుములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె మహా 25 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక మవాసనగలదియై, తలకు చల్లదిన మిచ్చును. ప్రేమ మార్కు పుష్పాల్ ఫరీదు బుద్ధి 1-కి ఒక రూపాయ.

డెవల్. 1-కి 9 రూపాయలు.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd.,

91, Upper Circular Road, CALCUTTA.

908

Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons, Madras.
Lodges Industrial Co.,
R. Chandra &
Madras Swadeshi Stores

సాంఘిక వార్తలు

(-o-)

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు:— వేంకటగిరి నాగూరు వారు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు సోమవారమునా నుండుటను ఆనందించిరి.

ఓ. పి. స్మితు కంపెనీ వారి కాలేజీ:— ఓ. పి. స్మితు కంపెనీ (7-81 బ్రాడ్వే మదరాసు 2) వారు పంపిన రెండు కాలేజీలు మా కార్యస్థానమునకు చేరినవి. ఆంధ్రకవి ఆరవమునకు చెందినది ఆంగ్లమునకు ముద్రించబడినది. వీరు ఇచ్చిన పాఠ్యపుస్తకములను వర్తకులు వీరి తెలిగ్రాఫు ఆగ్రెసు "తేజీ" కాలేజీలకు చక్కగా ముద్రించబడినవి.

భగవత్ గీతోపన్యాసములు:— శేటి సాయం కాలము 6½ గంటలకును శేటి (28-2-18) సాయం కాలము 6½ గంటలకును మూడు వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ గణేశ కాశ్రియాచార్యులు చింతాద్రిపేట నుండు వారి ఆగ్రహారపు విధి నెం రెండు గృహములకు భగవత్ గీతోపన్యాసములను చెప్పెదరు.

ఫిల్లిసు సర్కసు:— ఈ సర్కసు కంపెనీ వారి పురియందు కొలది దినములలో తమ ప్రదర్శనముల జూపించెదరు. సర్కసుపనుల జేయువారిలో చాలమంది నూతన ప్రదర్శన లీడర్లును కన్పిస్తే, రెండు యూరపియను నిపుణు లిందు గలరు. వ్యవస్థగముల శిక్షణ మాత్రమేయును పురికొల్పినది ప్రచురించబడినది. 100 వ్యవస్థగములను, 20 ఆశ్వశిలములను గలవారి జెంబుబడినది. ప్రతిదినము రాత్రి 9-30 గంటలకు నాట ప్రారంభమగును. శని, బుధవారములందు పగలు నాలుగున్నరగంటలకింతకంటె యుండును. సంగీత మానదజన కముగ నుండును ప్రచురించబడినది. మద్రాసు పౌరు లీ ప్రదర్శనకొనిన కంపెనీయెవల తగు సభిమానము జూపి రహసంకంప గోరుచు న్నాము.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:— బి. కె. వెంకయ్య పెట్టిగారి కుమారుడు ఆనందయ్య సంవత్సరమున పెట్టిగారిచే 4 వందల మంది లీడరులను సంపాదించి వాస్తవ్యులగు ఆత్మకూరు నుబ్రహ్మణ్యము పెట్టిగారిచే 4 వందలమంది లీడరులను, కన్నంపెట్టి, ఆదివారమున పెట్టి గార్లచే 2 వందల మందికిన్ని, పి. బాలయ్య పెట్టియారు, ఎస్. మురుగేశ్వరులయారుగార్లచే చెబియొక 150 మంది లీడరులను, అనంతముని పెట్టి, వి. కందస్వామి ముదలియారు, ఎస్. ఎం. రామయ్య, పి. చంగలయ్య గారు పెట్టియారు, లెక్కాచార్య కృష్ణయ్య పెట్టి గార్లచే చెబియొక నూతన మందికిని ప్రాంతమువారి యాజగ్యముక్తికర అన్నదాన మొనఁబడినది.

జిల్లిసు సంవత్సరోత్సవము.

శ్రీ సుందర్మయగు మా సమకాలికులకు "జిల్లిసు" పత్రికా ప్రభువు సందర్శనోత్సవము జేయబడినది. రెండు మూడు వత్సరములకు పూర్వము, హోమయ్యలకును, అప్పారావులకును బాతుల వారికిని ప్రతికూలముగ కృషిగలవు నంతటి ధైర్య మెవ్వరికిని నందీయవలదు. అప్పుడు ప్రజ లిష్టకంపై నెక్కుడు శ్రమనుగ జేసిపించిని మా ఆశీర్వాదము కాదు. కాని వాటికి తగిన నాయకులు లేకపోవుటచే ప్రజా సామాన్యులు అన్యాయముల ఆధిక్యమునకు లోబడుకొని పచ్చినది. దావూరు నాయకులగు, త్యాగరాయ పెట్టి గారును, తేలపూరి జమీందారుగారును చాలభక్తిపూరులగు బాతులలో నాత్మగౌరవమును నెంపొందించి నందులకు ప్రశంసనీయులు "జిల్లిసు" పత్రిక లో పరిచయము గావచ్చును. వజ్రసోమలయిన నిర్దోషభావమును కృత్రిమమును, ఇరులను అనుకరించక స్వతంత్రప్రాధిప్తాయముల వెల్లెబుచ్చుచు కొందఱుజే ప్రతి లలో విగుల భ్యాతిగడించుచున్నది. ఈ పత్రిక నిజము పురోన్మేషికి గిరిని ప్రకటించునది. నా. ఇకనుందు మాక కది యిట్టి పత్రికను నాక:— "మదరాసు మె...లు" పత్రిక.

పెల్లీసు నీతి.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— బ్రిటిషువారు జోర్డను నదీ తీరముల నాక్రమించుట చాలముఖ్యవిషయము. వీనివలన ఆరబ్బులతో సంబంధమేర్పడును. ఇదివర కధిక సంఖ్యాకులకు శత్రువులతో శీత్రముగా పోరిన ఆరబ్బులను కిందువలన నధికమగు ప్రోత్సాహము కలుగగలదు. జర్మను ఆరెన్సిగారి స్థానములకు బాగుగా నిరూపింపబడినది. ఆతని కుడిభాగపు సేన దెహ్లీ సమీపమునను ఎడమభాగము మధ్యధరా సముద్రమునకు దాటును కలదు. కాన నిపుడు శత్రువులు ఎదుట బడియే పోరవలెనుగాని వేరుచాలలేదు. దెహ్లీ మా స్వాధీన ముందుది గాన ముగ్గునగును ఫలవంతమగు ప్రదేశము నకు మారు ప్రదేశముగలదు. మేము దెహ్లీను రైల్వేను గూడ నాక్రమింప మీగలము. మాకు యందు సులభసాధ్య మగు దేశముగలదు. మార్గములు బాగుగానున్నవి. 1918 వత్సరము ప్రారంభమైనది మొదలు చలి అధికముగ నుండుటచే పోరునరిగా జరుగ లేదు. మేము వరల రాకపోకల మార్గముల విస్తీర్ణమును పెంచింది ఆవస్థలందును జరిపి నిజయుల మైతిమి. క్రైస్తవునుపంతులగిరివల జరిగిన యుద్ధమువలన జర్మానలేముకు తూర్పున మాకు ముఖ్యమగుగుట్టలు స్వాధీనమైనవి. జెర్మీదారి వానికి లక్ష్యముగనున్నది. టర్కీ సేనలు కొన్ని జర్మీకోకు పశ్చిమమున నున్నవి. అవి సమగ్రములైనచో జెర్మీము దెహ్లీలకు మధ్యగా వచ్చియుండును. హెర్బార్డు దారిని గూడ నరికట్టి యుండును. జెర్మానలేము జర్మీకోలకు మధ్య చాల ప్రదేశము లీడుగానున్నది. బాద్షానుడికి 7 మైళ్లవరకును మొట్టమొదలుగను పర్వతయముగను యున్నది. అచట సమ ప్రదేశముగలదు గాని దానియందు చాల లోతగు కాలువలు గలవు. అదారి కిగుండుకలను జర్మానలేముకు తూర్పునకు తురుష్క సేన గలదు. వారు రాళ్లతో స్థంభములను కట్టి కందకములను త్రవ్వి వరదీరంగుల నధికముగ నమర్చుకొనిరి. మా కుడిభాగమున తొందరకలగకుండుటకు తురుష్కలను జోర్డను కాలకలరీ తరుముటకు నిశ్చయింప బడినది. 14 - వ తేదీ మా కే మి యును ప్రతిరోధము కలుగ లేదు. అనాడు యుద్ధమును ప్రారంభించి 100 గజములు ముందుకు పోతిమి. 19 వ తేదీ ఉదయమున జర్మీదారి మత్తన దక్షిణ భాగములందు విశాలప్రదేశమునైన సేల్పు లండను సేనలకు దక్షిణమునుండి ఆస్త్రేలియా ఆశ్వికులను తలపడిరి. శత్రువులు చాలపట్టుదలతో నెదిరించిరి. కాని ఆంగ్ల సేనలు స్థావరముల నన్నిటిని వశపరచుకొనెను. 20 వ తేదీ తీవ్రముగ పోర్ వన్ మధికముగ కురియుచున్నచో శత్రువులు పారదోలి సాక్షాత్రికి 10 మైళ్ల దూరమున బ్రిటిషు సేన 6 వేల గజముల ప్రదేశము నాక్రమించెను ఆశ్వికులకు పోరు చాల భరమయ్యెను. కొన్ని కొన్ని చోట్ల నొకకొంతు వెంట నొకకొంతుగా పోరునెంతె యరుగుగా మార్గము లుండెను. శత్రువులు ఈ నెల 24 వ తేదీని జర్మీకొను వదలిరి. మే మాక్రమించితిమి. తురుష్కల పరాజయమువలన జోర్డను దెహ్లీలకు మాకు ప్రదేశము కలుగుటయేగాక ఉత్తరముగా వచ్చుచున్న హెదాబాదాబాగారికిగూడ ననకుల మేర్పడినది పెల్లీసునుండి తంతిచాన్ వచ్చినది.

ఆర్మీనియా.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:— తురుష్కలు మరల వడిగ ఆర్మీనియాలో ప్రవేశించుచున్నారు. వారు ముఖ్యస్థానమగు ఎర్జింజను నాక్రమించుటయే గాక తెలిజాండుకు 8 మైళ్ళ దూరములో నున్న ఘాటానాను గూడ నాక్రమించిరి.

స్పెయిను నౌక.

మెడిదు, ఫిబ్రవరి 26:— మారుకాస్సియా నౌకను ముంచినందులకు పత్రికలకు చాలనాగ్రహము కలిగింది. జర్మీనులతో మైత్రి వడలరలెనని వ్రాసినది.

బోల్షి విక్రుల సమరోత్సాహము.

మెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 25:— సేనల సేవ్యులవలెనని సాక్షిలు పొడ్డ మెంటువారు కోరుటచే నధికోత్సాహము కలిగి నా. చాలమంది సేనలో చేరుచున్నారు. కొన్నిరోజులలో 50 వేలమంది సేనలో చేరవలెను. వీరుగూడ ఆరి లేనయోగములు పలువురు సంస్థలముగా నున్నారు. ఎంతో యాత్రాజీవులకును పాంథికులకును మెట్రోగ్రాడుగందు మహమ్మదీయ మూలమును విధుమగుచున్నది. చాలమంది ప్రజలవలెను జనలు వెల్లడిమర్మముతో పోరగోరుచున్నా. శత్రు మాస్కో-వెదాపులలోగూడ విల్లే యుత్సాహ ము కముగా నున్నది.

నగరమున నైతిక శాసనము ప్రకటింపబడినది. కొంగుల ప్రతి విప్లవకారులు జర్మీను చారులు ప్రభుత్వ తిరస్కారులు ఆహారపదార్థములను దాచువారు ఆజ్ఞలను నిరాకరించువారు ను కాలివేయుచుండును. కలసామగ్రులను నిర్మయమగు భరలకు ప్రభుత్వవర్గమునకు విక్రయించుట కందరును సంస్థలై తెలియబరచవలెను. లై సెన్సు లేకుండ నాయుధసామగ్రులను కలవారందరును వానిని వెంటనే దొరతనమువారి కిచ్చివేయవలెను. లేనిచో వారు న్యాయబహిష్కృతులగుదురు. దొరతనమును గూర్చియు వార్తలను ప్రకటింపుటలో పత్రికలు ప్రభుత్వమువారితో నాలొచింపమిచే నిలిపివేయబడును. పత్రికావర్గమువారు నిర్బంధింపబడుదురని ప్రకటింపబడినది. జర్మీనుల మఠముల కంగీకరింపవలెనని తెలుగుగారు పట్టుదలతో నుడిగిరి.

జర్మీనుల మరతులు.

హేను, ఫిబ్రవరి 26:— బారను కుల్యను కొంటు జెర్మీను రిడో సల్పుచుగార్లు బుకారెస్టులో శనివారమునాడు ఆన రెన్నూ-గారిలో చచ్చింది. బల్గేరియాకు రాష్ట్రమును ఆట్టెరియాకు ధనసౌకర్యమును కోరిరి. కొంత గడువు పుచ్చుకొని రాజుగారిలో నాలొచింపుటకు ఆనరెన్నూ-గారు వాసి కల్గిరి.

సంధిచేసికొనక ఏలులేదు

మెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 26:— సోవియట్లు కార్య నిర్వాహక సభవారు టాటా సభవద్ద జరిగిన సభలో జర్మీను మరతు లంగీకరింప బడినది. తెనిగుగారి వాని నంగీకరించుచు రుష్యా మిక్కిలి దుస్సహాయస్థితి యుండున్నది. మధ్యతరగతుల పరిపాలనమును, రాజపరిపాలనమును మరల యభివృద్ధి చెందవంద జేయుట కిష్టం సుంగీకృత్యము టాకెక్కుము. ప్రపంచపు ప్రాంతాలి జట్టు లందఱుకు మన సహాయమునకు వత్తురు. అప్పుడు మరల యనము యుద్ధము నొనరింపవచ్చును.

అంతర్జాతీయ వాదుల నాయకులు మార్తాపు గారిట్టి సంధివలన రుష్యా విప్లవాద్యులనునకును సోవియట్లల అధికారమునకును వ్యర్థములుగునని చెప్పెను.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— ప్రజలమందెరమున మెక్స్ పును గారిట్టుచెప్పిరి. 1916-వ సంవత్సరము జనవరి నెలలో సేనాని వగ్టాస్యతున కొనగబడిన అధికారములు మరల రాష్ట్రకార్య దర్శిని నైతిక సంఘము వారికిని చెంగునట్లుక ఉత్తరపు రానున్నది.

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— కమాండరు ఎ. హెడ్లెగారు మరణించినది తెలియబచ్చెను. ఇకడిదివరలో బ్రిటిషుఇండియా స్టీము సేని సేవను కంపెనీలో నుండెడివాడు.

వచ్చుచున్నది! (1094)
భయంకరములైన ప్రారవ్యము లనేకము గలవు.
ఫిల్లిసు సర్కసు
భీకరసాహిత్య ప్రదర్శనము. భయంకరాకారము.
ప్రదర్శనము మిశ్రమము.
విదేశములనుండి వచ్చిన మల్లుల రంగమున నద్భుతముగ నరించెదరు.
అత్యద్భుతము — అతిగంభీరము.
అత్యంతదర్శనీయము.
28 ఏండ్లక్రితము చెన్నపురి వచ్చెను.
అప్పటికంటె నిపుడు అత్యధికమగు మార్పుకలదు.
కవరములు పూర్తిగా ముందు తెలుపబడును.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్సు డిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన
వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టర్. అచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. డి. ఎం.
(945-2887) బొంబాయి.
HOME RULE SARIS.
A SPECIALITY CLOSE TEXTURE
8 Yards Rs. 9 with lace Rs. 12
9 Yards Rs. 9/8 " " Rs. 12/8
VALADY VAIDYANATHA IYER.
44, Akbar Sahib Street,
Triplicane, Madras.
(074)

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Russia

RUSSIAN PEACE. Probable Terms.

LONDON, February 26.

The "Vossische Zeitung" states that probable terms of peace with Russia will be the complete evacuation of Livonia and Estonia, the immediate release of all Germans, Estonians and Letts, taken prisoners by Russia, recognition of Finnish independence and Ukraine peace and the complete evacuation of Finland and Ukraine.

Renewal of Armistice Requested.

PETROGRAD.—General Krylenko has telegraphed to the German General staff requesting a renewal of the armistice in view of Russia's acceptance of peace terms.

Early Peace Expected.

AMSTERDAM.—A Berlin telegram states that Count Hertling informed the Reichstag that the delegates had gone to Brest-Litovsk and although a dispute about details was possible the conclusion of peace must ensue very shortly. A telegram from Vienna states that the Austro-Hungarian delegates have gone to Brest-Litovsk.

Bolshevik Explanation to Populace.

PETROGRAD.—The Bolshevik authorities are trying to avert the popular outbreak against them, as the result of the German advance, by issuing statements, declaring that the advance is merely a question of raids by German foraging parties and by tales of shooting of German soldiers who refuse to march. Simultaneously, they declare that the Bourgeois agents and scribblers are impatiently awaiting the arrival of the Germans to abolish Soviet authority and that such Bourgeois must be compelled to work at defences.

Demonstrations Against Government.

At a meeting of the Soviet Parliament, M. Sverdloff, Chairman, drew attention to demonstrations in the Nevsky Prospect against Government and said that Members of Soviet Executive must be armed in self-defence.

M. Lenin on the Army.

PETROGRAD.—M. Lenin says, that the army absolutely refuses to fight and he will not remain in the government for a moment, if the "Policy of phrases" obtains the upper hand.

Press Comment.

AMSTERDAM.—The "Arbeiter Zeitung" of Vienna says: Separate peace with Russia will only make a general peace more remote, because America, Britain and France will fight to the bitter end. It declares that Austria needs general peace and hence does not rejoice over Germany's pyrrhic victory over Russia.

The "Leipziger Volkszeitung" says that the Russian Government's latest rapid move has upset the carefully prepared game of the German Government which does not want peace.

Austria Ready for Peace.

PARIS.—Count Czernin has sent a wireless message to M. Trotsky that Austria in concert with her allies is ready to conclude peace negotiations with Russia.

Bolshevik Outburst of Enthusiasm for War.

Bolsheviks' Threats.

LONDON, February 26.

PETROGRAD.—The Bolshevik News Agency declares that the appeal of the Council of Commissaries to Soviets to organise an army has caused an outburst of enthusiasm. The enrolment of large numbers of volunteers has begun and no fewer than fifty thousand will be under arms in a few days, besides the soldiers who desire to fight. Special Socialist regiments are being formed from Estonian, Lettish and Mussulman regiments in Petrograd and many wish to take up arms against Germans and supporters of General Kaledin. The same is happening in Kieff, Moscow and Pskoff.

The General Staff has issued a proclamation declaring Martial Law in the City and announcing that all thieves, counter revolutionary agitators, German spies and others rising against the Government will be shot and also persons convicted of concealing provisions or disobeying order to report to the General Staff all provisions in the City for purchase at a fixed price. Every unauthorised possessor of explosives must hand them over to the Local Soviet for the Army under penalty of outlawry. Newspapers must verify news regarding Government or from the theatre of War under penalty of suppression of newspaper and arrest of the staff.

No help but to make Peace.

Lenin's Impotent Rage.

LONDON, February 26.

Mr. Lenin strongly urges acceptance of German terms.

PETROGRAD.—At a sitting of the Executive of the Soviet at Taurida Palace at which German terms were accepted M. Lenin urging their acceptance said that Russia's position was hopeless. This peace must be accepted as a respite to enable preparations to be made for a decisive resistance to Bourgeoisie and Imperialism. The Proletariats of the whole world will come to our aid. Then we shall renew the fight.

Evil to the Russian Revolution.

M. Martoff, Leader of Internationalists, contended that the proposed peace meant evil for the Russian revolution and the power of Soviets.

Foreign Embassies in Russia.

Going to the Interior.

LONDON, February 26.

A telegram from Petrograd states that American, Japanese, Chinese, Siamese, and Brazilian diplomats

have departed for Russian interior. They will probably go to Vologna and await developments. British and French embassies will remain till the last moment.

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th. It is reported from Zurich that Bolsheviks have routed Austrian patrols in Ukraine. — (C. & M. G. cable).

Rumania

New Provisional Government

LONDON, February 26.

JASSY.—A large number of Russian officers and other military personages on the Rumanian front have passed a resolution in favour of supporting the New Provisional Government formed at Nevecherkash by Generals Kornikoff and Alexeff.

Intruculent Enemy's Attitude.

LONDON, February 26.

AMSTERDAM.—The German Press is most truculent with regard to negotiations with Rumania, and opines that owing to the hopelessness of her military situation she will not expect too much, while the Hungarian Premier, replying to interpellations in the Lower House, forecasts the military and economic subjugation of Rumania.

Bulgarian Delegation.

AMSTERDAM.—The Bulgarian Delegation has gone to Bukharest to participate in the Rumanian peace negotiations. Before his departure, M. Tontcheff Minister of Finance, who is the chief delegate, informed the Subranje, that the Bulgarians were concentrating upon regaining the Dobruja. Apparently the Central Powers chose Bukharest as a venue for negotiations with Rumania, because of their desire to get the ruling power in Rumania into the hands of the Pro-German Rumanian statesmen who have remained in the occupied territory.

Rumanian Minister Returns.

LONDON, February 26.

Renter is informed that M. Misu, the Rumanian Minister to Britain is enroute for Rumania. The French press report that M. Misu will be Foreign Minister.

Terms of Peace with Rumania.

Oil Concessions for 99 Years

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—The Dutch News Bureau learns from Budapest that German conditions of peace with Rumania include the expropriation of the present oil companies and the exploitation of wells for 99 years by a combination of German and Austrian Banks. ("C. & M. Gazette")

German Demands on Rumania.

LONDON, February 26.

HAGUE: Baron Kuchmann, Count Czernin and M. Radostavoff began negotiations with M. Averescu in Bukharest on Saturday and demanded territorial acquisitions for Bulgaria and economic advantages for Austria-Hungary.

M. Averescu was granted a few days grace for Rumanians to answer and is going to Jassy to consult the King.

Italy

Great Offensive Against Italy Expected.

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—The Berne correspondent of the "Idea Nazionale" says that the apparent great preparation of the Germans and Austrians for an offensive in the west is merely intended to cover the preparation for a great offensive against Italy. ("C. & M. Gazette")

Confidence in Government.

LONDON, February 26.

ROME.—The Chamber, after speeches by Signora Sonnino and Orlando, passed a vote of confidence in the Government by 340 votes to 44.

Central Powers

The Kaiser's Duplicity.

Mr. Gerard's Revelations.

LONDON, February 26.

In the course of the first instalment in the "Times" of his new book, Mr. Gerard, to illustrate the Kaiser's craft, reveals an incident at the New Year's Reception in 1914, when the Kaiser excited the curiosity of other diplomats by conversing at great length with Mr. Gerard and the Turkish Ambassador. Mr. Gerard writes:—What the Kaiser said to me shows his subtlety of purpose. The Kaiser talked to me at length about what he called Japan's designs on the United States and he warned me that Mexico was full of Japanese spies and an army of Japanese Colonels. He also spoke about France saying he had made every effort to make up with France; but that the French refused to meet his overtures and he would not try again to heal the breach between France and Germany. Little did I know then the purpose at the back of that conversation. But it is clear now that the Emperor wished to have the Government of the United States persuaded through me that he was really trying to keep Europe at peace and that the responsibility for what was going to happen would be on France. But the reference to Japan and the alleged hostility against us, on the part of fanciful hordes of Japanese in Mexico, made me wonder at the time. There were many evidences, subsequent to that New Year's Day reception, of the attempt to alienate us from Japan. As the climax, clarifying what the Emperor had in mind, came the famous Zimmermann note. Plotting and intriguing for power and mastery, such is the business of absolute rulers which is to-day the thing, as President Wilson calls it, which has brought the American people face to face with Kaiserism.

Power of German General Staff

A further instalment of Mr. Gerard's New Book declares that the ultimate power in Germany rests with the General Staff which more or less controls the actions of the Kaiser and even claims the right to final decision on questions of foreign policy. Hence Mr. Gerard concludes that it was General Ludendorff who decided on the rupture with America.

Germany's Greatest Danger.

Admiral Tirpitz's Declaration.

LONDON, February 26.

AMSTERDAM.—Addressing the Fatherland party of Cologne on the 20th Admiral Tirpitz said:—We must show we are superior to England in tenacity. The Western Powers constitute our greatest danger. Unhappily intensive submarineism was so long delayed that the enemy's counter-measures impede its speedy effect. We shall however hold out longer than England.

Admiral Tirpitz concluded by declaring that the question of Belgium remained the pivot of the war.

A Socialist on Baltic Provinces

LONDON, February 26.

The Socialist Cohr, speaking in the Reichstag on Friday, denied that the people of the Baltic Provinces were longing for Germany and declared that a general peace was emphatically not nearer.

Strikes in Munitions Works.

The Number of Killed.

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—The Amsterdam correspondent of the Central News Agency quoting a Dutchman from Berlin says:—It is reported that ten policemen were killed and 135 wounded during the strikes by munition works. The authorities are anxious regarding the disappearance of 1,000 grenades from Spanish factory. — (C. & M. G. cable).

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—The "Hidenalign" says that numerous corpses of German sailors from submarines keep washing upon Norwegian coasts — (C. & M. G. cable).

Desertions from German Army.

LONDON, February 26.

AMSTERDAM.—In the Reichstag the Socialists protested against the calling up of strikers for the army and complained that soldiers were insulted, beaten, killed and refused furlough with the result that desertions were increasing.

General Scheuch, Chief of the War Board, admitted that agitators had been called up.

Why Ukraine Got Cholera.

LONDON, February 26.

The Vienna correspondent of the "Frankfurter Zeitung" explains that Count Czernin's resolve to cede Cholm to Ukraine was due to anxiety to conclude peace and thereby keep the Austrian spirits up and score off M. Trotsky. These considerations even outweighed the certainty of alienating Polish support.

Austria and Germany.

Austrian Anti-German Speeches.

LONDON, February 26.

The "Stuttgarter Tageblatt", commenting on the Anti-German speeches made in the Austrian Parliament, recalls the terrible suffering of German soldiers in defence of Austria, and says that such speeches severely try the sympathy of the German nation for the Austro-German alliance.

Turks Re-occupying Armenia.

LONDON, February 26.

The Turks are rapidly re-occupying Armenia. Following their entry into the important centre of Erzinjan, they have now occupied Platana, only eight miles from Trabizond.

America

German-Born Officer Dismissed.

LONDON, February 26.

NEW YORK.—The German born, Captain Henkes has been dismissed from the army and sentenced to twenty-five years hard labour for resigning on the ground that he could not fight his kinsmen.

Active German Propagandist.

WASHINGTON.—Private papers seized revealed that, Captain Henkes has been corresponding with Count Bernstorff, had contributed to German, Austrian, and Turkish funds and was an active propagandist.

New Foundland Steamer Wrecked.

Many Lives Lost.

LONDON, February 26.

ST. JOHNS (NEWFOUNDLAND).—The steamer "Florizel" St. Johns for New York has been wrecked in a blizzard near Cape Race. There was 156 persons on board of whom eighty were passengers including a score of businessmen of St. Johns. Passengers and crew all perished. The "Florizel" was pounded to pieces by heavy seas.

Later Information.

ST. JOHNS.—Lloyds state that people are still on board the "Florizel"; only the fore-castle is above water; a rocket line was got aboard after dark but there was no response. The sea is moderating and it is expected that help will soon be rendered.

TELEGRAMS.

LONDON, February 26.

LATER:—ST. JOHNS.—There were 146 persons on board the "Florizel", of whom 14 have been rescued, including Captain, Mate, twenty five of the crew and seventeen passengers. The Manager of the Line, his child and nurse perished and only two out of fourteen women survived.

LONDON, February 26.

NEW YORK.—Revolutionary outbreaks in Costa Rica, engineered by Pro-Germans have been promptly suppressed.

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—M. Hoover in a public statement says that American deliveries of food to the allies are below the agreed programme. 45,000,000 bushels of cereals besides meat. The next 60 days will be the most critical period. ("C. & M. Gazette Cable.")

Great Britain

Secretary of State for War.

Given Powers of the Chief of Staff.

LONDON, February 26.

In the House of Commons Mr. Macpherson announced that an order in Council was being issued restoring to the Army Council and Secretary of State the powers and duties transferred to the Chief of the General Staff by an order in Council of January 1916.

British Prisoners in Germany.

Sent to Holland for Internment.

LONDON, February 26.

A telegram from Rotterdam states that a further batch of released British prisoners, all Mons heroes, have arrived at Schiedamschen for internment in Holland. Their train was detained at Cologne for three hours, apparently owing to military transports going westwards.

British Man-Power.

Need Never been Greater.

LONDON, February 26.

Speaking in London Sir Auckland Geddes said there was no clear end of the war in sight. The need for man-power had never been greater. The whole man-power question had been profoundly modified by the defection of Russia and the very severe blizzard in America. The defection of Russia had enabled Germany to establish an approximate equality of strength on the western front. Thus the Allies could at present obtain no decisive advantage there and until the American forces arrived, we must see that our army was kept up to the necessary strength. The blizzard in America had greatly delayed the arrival of raw materials for munition works. So for the next few weeks few munition workers would be needed and numbers of eligible munition workers, who had not yet served should be put into the army.

Britain and Persia.

Persian Independence Safeguarded.

LONDON, February 26.

Lord Lamington presiding at a meeting of the Persia Society said:—The British Government had been doing most faithfully everything possible to leave Persia untouched. The German started a very dangerous propaganda in Persia not merely to our interests there, but to our rule in India. The Persia Society welcomed the British declaration to preserve Persia's neutrality and restore her complete independence. The Persian Minister referred to the long existing friendship and sympathy between Britain and Persia, which required a little stimulating. It was hoped shortly to establish a branch of the Culture Society in Persia as well as in London.

Ministry of Reconstruction.

Advisory Council Appointed.

LONDON, February 26.

The Minister of Reconstruction has appointed an Advisory Council to assist him with the varied proposals submitted to the department. It will consist at present, of thirty-seven members including Sir Babington Smith, Sir Tootal Broadhurst, Mr. Mackinder M.P., Members of the Finance, Transport and Common Services section and also of the Production and Commercial Organization section. Sir Babington Smith will be Chairman and Sir Alfred a member of the former section.

Sir H. Rowlinson Arrives.

LONDON, February 26.

PARIS.—General Sir Henry Rowlinson, successor to General Sir Henry Wilson, has arrived at Versailles.

Earl Brassey.

LONDON, February 26.—The death of Earl Brassey is announced.

LONDON, February 26.

The death is announced of Commander A. Houghton, formerly of the British India Steam Navigation Company.

General

Japan and Russia.

Japanese Minister on Russo-German Peace.

LONDON, February 26.

TOKYO.—The Japanese Ambassador, Uchida and staff left Petrograd yesterday. Speaking in the Diet, the Minister for Foreign Affairs said:—Should the Russo-German peace be actually concluded, it goes without saying that most decided and adequate

steps will be taken to meet the occasion. The withdrawal of Uchida is due to unsettled conditions prevailing in Petrograd and does not mean a rupture. With regard to the question of Russia's separate peace, fullest understanding exists with Great Britain, America and the other Allies.

Effect of Russian Situation.

LONDON, February 26.

OSAKA.—Keen apprehension exists regarding the Russian situation and stocks and yarns have slumped. The "Mainichi Shimbun" states that the Allied Diplomatic Mission will soon leave Petrograd.

Russia and Sweden.

Evacuation of Aaland Islands.

LONDON, February 26.

STOCKHOLM.—An agreement has been reached regarding the evacuation of the Aaland Islands by Russian and Finnish Troops. A Swedish force has gone to the Aaland Islands to maintain order.

Greek Armies to be Further Called Up.

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—The Athens correspondent of the "Times" says:—Another five army classes have been called up. Trials and executions of mutineers at Lamin continue and further 150 reactionaries have left for internment in Crete. The Chamber will reassemble on the 28th February. ("C. and M. G. Cable.")

Spanish Ship Sunk.

Rupture of Diplomatic Relations Suggested.

LONDON, February 26.

MADRID.—The Press is very angry at the new sinking of the Spanish steamer, "Mar- Caspio" and suggests the withdrawal of protection of German interests and even advocates rupture of diplomatic relations.

Canada's Part in War.

Loyal Canadian University.

LONDON, February 26.

MONTREAL.—The Carnegie Corporation has presented the McGill University with a million dollars in recognition of the institutions' devoted service and sacrifice towards Canada's part in the war. The letter accompanying the notification refers to the award as an expression of appreciation and sympathy for the people of Canada on the part of their Allies south of the Border.

LONDON, February 26.

OTTAWA.—Voting of Canadian soldiers in France, Canada and United States adds eight members to the Unionist party in Parliament.

The voting of Canadian soldiers in Britain has not yet been announced.

LONDON, February 26.

A telegram from Sydney says that Mr. Cook will accompany Mr. Hughes to the Imperial Conference in England.

Western Front

Enemy Aerodromes Bombed.

LONDON, February 26.

F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—As the result of an unsuccessful raid by the enemy at Broodseinde, we took fifteen prisoners including an officer and killed several raiders. We repulsed raids against two of our posts on the Ypres Comines Canal. We had no casualties. Hostile artillery has been active particularly on the Souchez river and southeast of Armentieres. We bombed, on Saturday night, three aerodromes in the Lys Valley. All our machines returned.

Aircraft Activity.

LONDON, February 26.

In last night's communique F. M. Sir Douglas Haig said:—We drove off raiders near St. Quentin and Paschendale. We took a few prisoners. On the northern front enemy artillery was active at Cambrai and in the Scarpe Valley, Armentieres and Ypres. In spite of bad weather our aeroplanes carried out reconnaissance and bombed various targets, two of our machines are missing. Our night flying machines dropped over two hundred bombs on aerodromes at Courtrai West and Courtrai and billets at St. Quentin. All returned.

American Patrol Success.

Lively Artillery Bombardment.

LONDON, February 26.

Reuter's correspondent with the American army in France telegraphing on Sunday says:—An American patrol in the Chemin-des-dames sector in conjunction with a French patrol, under French command penetrated the German lines on Saturday morning a few hundred yards and captured two officers, twenty men and one machine gun. There has been lively artillery bombardment in the American sector northwest of Tour, for several days and the enemy has strengthened his artillery there.

Lively Artillery Duel.

LONDON, February 26.

This afternoon's French communique says, the artillery duel continued to be very lively in the region of Tahure Champagne, and the sectors north and south of Doller in Upper Alsace.

Germans May Attack at Cambrai.

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—The Military correspondent of the Journal anticipates that the Germans will attack

in the Cambrai region. Owing to comparative freshness of train facilities for manoeuvring, the state of instability in which the front was left after the battle has not clearly and properly terminated. ("C. and M. G. cable.")

LONDON, February 26.

A Wireless German official communique says:—We have occupied Parnau where an Estonian Battalion placed itself under the German command. We have occupied Dorpat and captured three thousand prisoners and hundreds of automobiles. We have reached Jitomir.

Palestine Front

The Operations Described.

Importance of Turkish Defeat.

LONDON, February 26.

Reuter's correspondent with the British army in Palestine wiring on February 22nd says: The lull in the operations since the New Year due to cold and wet weather and the necessity of strengthening our lengthened lines of communication has now been broken by a fresh offensive, which has been completely successful, yielding important strategic results. The fighting after Christmas left our troops in possession of important heights east of Jerusalem, dominating the road to Jericho. The Turks had still some forces west of Jericho, and if they had been sufficiently strong and energetic, they might have worked round between Beth-lehem and the Dead Sea and even menaced the road to Hebron. Most of the region between Jerusalem and Jericho is barren, broken and very hilly till within seven miles of the Jordan, where there is apparently level surface, which however is furrowed with innumerable steep and narrow gorges. The Turks held a line along the crests, six miles east of Jerusalem on either side of the road. Their defences consisted mostly of stone breastworks with occasionally shallow trenches plentifully supplied with machineguns. It was decided to drive the Turks beyond the Jordan, in order to make our right flank absolutely secure. The first British movement on the 14th instant, encountered no serious opposition and the line was advanced about a hundred yards. On the morning of the 19th Welsh troops and Londoners attacked along a broad front respectively north and south of the Jericho road, while the Australian Light Horse made a wide turning movement from the south. The enemy hotly contested our advance clinging tenaciously to his positions. The British notwithstanding the difficult ground and bad weather, swept forward and carried the whole of the objectives. The advance was resumed on the 20th, and the British, fighting with irresistible valour dislodged the enemy from a series of crests amid drenching rain, and by the end of the day had advanced six thousand yards on a ten mile front. Cavalry had a particularly difficult task, and could only move in single file in some places. The enemy yesterday evacuated Jericho which we entered to-day. The Turkish defeat not merely secures access to the Jordan and the Dead Sea but valuably assists the operations of the King of the Hejds, who is advancing northwards.

British Position Defined.

LONDON, February 26.

Reuter is authoritatively informed that much importance is attached to the British occupation of the banks of the Jordan. It will greatly help in establishing touch with the Arabs, thereby much encouraging these allies who have fought a long tough fight against overwhelming numbers. General Allenby's position is now well defined. His right flank rests on the Dead Sea and the left on the Mediterranean, hence a frontal attack alone is possible for the enemy. We control the Dead Sea and have access to the rich country on the eastern side, and menace the railway to Damascus. Ahead we have easier country and better roads.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Bill before Select Committee.

DELHI, February 26.

There will be one more meeting of the Select Committee on the Indian Income Tax Amendment Bill before the report is presented to the Council by Sir William Meyer. It is likely that the report will be ready for presentation in Council on the 5th March.

The Select Committee on the Usuary Bill will sit on the 4th March. After presentation of the Budget on the 1st March the Council will proceed to discuss in committee stages on the 8th, 9th and 12th March and the Budget will be finally presented on the 22nd, after which the Council will adjourn "sine die". It has been decided that after the 5th March additional meetings of the Council will be held on the 13th, 18th and 19th March for consideration of business not connected with Budget.

Burma

RANGOON, February 26.

Work in connection with the last portion of the railway from Federated Malay States to Siam is nearing completion and there is likelihood of through passenger traffic commencing on the 1st April.

TRIVANDRUM, February 26.

At the Sri Mulam Popular Assembly to-day further representations on education continued and concluded. The British Resident was present at the assembly. The preservation of the genius of Tamil language and improvement of female education were suggested. The next subject was on religious and charitable institutions. Separation of devanagari and revenue department was urged upon and a strong protest was made against the continuance of state charities. Some members spoke on the need for administrative reforms in various branches. The assembly adjourned at 6 in the evening for to-morrow.

కోయజాతులు.

సెట్టిమెంటు పద్ధతి

గోదావరీపండ్లమునందలి పోలవరము భాగమునందు కోయజాతు డ్లను అడవిజాతులవారు వాసముచేయుచు, వన ప్రాంతమునందు తమ కనుకూలయోగ్యమైన ప్రదేశమునందలి వృక్షతలిని భేదించుకొని వ్యవసాయముచేసి మొన్న మొన్నటి వరకును నాగరకజీవన సాంప్రదాయముల నెరుగక ప్రాకృతులవలె కాలక్షేపము చేయుచుండిరి. వారియందు విద్యాప్రతి పత్రిలేదు. వారికి నిగ్రహాసమును లేకుండెను. వారు తమ చంచల ప్రవృత్తినిబట్టి యొక్కసొమ్మడి తమగ్రామములను త్యజించి, మరెయొక ప్రాంతమునందు సేవ్యమును ప్రారంభించుచుం డిరి. వారి ప్రవృత్తినిబట్టి ఒక్కొక్కప్పుడు గ్రామములు జన సంకీర్ణములుగను, ఒకానొకప్పుడు విజనము లగుచుండెను. కనుకనుదారులయొద్దనుండి వారు భూములను కవులకుపుచ్చు కొని సేవ్యముచేయుట పూర్వము ప్రచారమునం దుండుటచే వారియందలి చంచలస్థితికి దోహదప్రదమై యుండెనే గాని వారి కభివృద్ధి దాయకము గాకుండెను. వారియందు దృఢముగ నిబిడికృతమైయున్న సుమద్ధిజీవనలక్షణము కోయల సంతృప్తి క్యమునకు సాహాయ్యకారి యగుచు వారిజీవనమునందు వికల్ప మేర్పడకుండ కాపాడుచు వచ్చుచున్నది. వారియందు సిర త్వ మేర్పడి తమమాన్యములను ప్రవృత్తినిసంపించి త్యజింప కుండ వారికి తమవ్యవసాయ వృత్తియందు నిగ్రహాసము కలిగించుట యవసరమైనది.

ఆయుర్దేశము నెరవేరుటకు పాలకులు సంగత్పించిరి. వారి గ్రామములకు సెట్టిమెంటు సేర్పరచి వారు కనుకను దారులకిచ్చుకొని శిస్తునందు న్యూనాధిక్యములు లేక సరిగమా నముగ సేర్పరచుటత్యవసరమై పోలవరము దేవిజనునందలి 42 గ్రామములందు పాలకులు సెట్టిమెంటును 1913-వ సంవత్సర మునందు ప్రారంభించిరి. తత్సందర్భమునందు పోలవరము దేవిజ నులు ఆసీసరును, గోదావరిజిల్లా కలెక్టరును తెలిపిన యంశము లను పురస్కరించుకొని రివిన్యూబోర్డువారు తమ యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి నివేదింప వారు తమ భావముల నిష్పన్ను ప్రకటించియుండిరి. విషయ పరిశీలనార్థమై మూడు వత్సరములు సెట్టిమెంటు జరిగియుండెను. తత్సందర్భము జయ ప్రదమైనదని పాలకాధికారుల యభిప్రాయము. గోదావరీ మండలమునందు తిరిగి సెట్టిమెంటు జరుగువరకును ప్రస్తుతము యేర్పరచిన విధానము ప్రచారమునం దుండవలయు నని పాల కులు తీర్మానించిరి. ఏజన్సీప్రాంతముల స్థితిగతులను బట్టి రైతువారి సెట్టిమెంటు పద్ధతిక వర్తించు సామ్యా సిద్ధాంత ము ల కు ప్రస్తుత పు యేర్పాటు లు కొన్ని సందర్భములందు భిన్నముగ నున్నవి. కోయలఆచారవ్యవహార ములు కూడ ఆభిన్నస్థితికి తోడ్పడినవి. కాలక్రమమున కోయ లకును రైతువారి సెట్టిమెంటు పద్ధతినీ వర్తింప జేయుటకు పాలకులు సంగత్పించియుండి రనుటకు సందియములేదు. కోయ వాండ్లు రాజమహేంద్రవరమున కనతిమరమునందే వాసము చేయుచున్నను వారికను ప్రాకృత దుర్గమనందే బహిష్కరము కాలేదు. వారు జ్ఞానవంతులై జీవితమాధుర్యమును చవిచూచి యుండలేదు. జీవితస్థానమునకు మానవులందు కలుగవలసిన సంస్కార, సంపర్కములు కోయవాండ్లయందును కలిగిన గాని ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిన కార్యము నెరవేర ననుటకు వీలులేదు. మానవుల ప్రవృత్తియందలి న్యూనాధిక్యములను సరించి వారిమంచి చెడ్డలంజనను నంశము కోయలకును వర్తించును. కోయలు తమమాన్యములను అన్యాయము చేయుటకు కల్లుడిట్టుములను చేయుట సెట్టిమెంటు ముఖ్యోద్దేశమై యున్నది. పాలకు లీముద్దేశముతో భూములభక్తము వలన రైతుకు కలుగవలసిన అధికారమును కోయవాండ్లకు సంగ్రహించదని నిర్ణయించిరి. భూముల సా సార నిర్ణయమునుబట్టి గాకను ఫలసాయమును బట్టి దంపభూము లకు యెకరమునకు రూపాయ మించకుండను, మొట్టభూము లకు అర్ధరూపాయకు మించకుండను పన్నును నిధించియుండిరి. ఇదివరలో సెట్టిమెంటు జరిగిన గ్రామములందు ప్రచారమునం దుగల పన్నులపద్ధతికంటె ప్రస్తుతము వివిధరూపములగుగల గ్రా మములందు పన్ను చాలతక్కువగ నున్నదనియు వ్యవసాయ దారుల కింజువలనను బోలెడులాభము మిగులుచున్నదనియు గోదావరీ మండలపు కలెక్టరు అభిప్రాయపడి, మొట్టభూముల పన్నును కొంచె మించుమించుగ సగానికి సగమును, దంప భూములకు రెట్టింపును వృద్ధిచేయవలయునని వారు సలహాజెప్పి

యుండిరి. కాని రివిన్యూబోర్డువారు రెండున కంగీకరించియుండక పోవుట సంతృప్తికరము. కోయవాండ్లకు భూముల భక్తాధి కారముపోయి, పన్నులు వృద్ధియగుటమాత్ర మన్యాయముగ కనుపించకమానదు. మామూలు రైతులకున్న సదుపాయములు కోయలకు లేనప్పడు పన్ను లిచ్చుకొనుటయందుమాత్ర మతనిని వానితో సరిసమానము చేయబోవుట బాగుండదు. సర్వే జరిగిన 42 గ్రామములందును 85 గ్రామములు కోయవాండ్లని; తక్కినవి తదితరజాతులవారివి. కోయేతర గ్రామములందు భూముల దరఖాస్తులకు వర్తించు నిబంధనలు ప్రచారమునందు గలవు. అక్కడిభూములను పాలకానుమతిలేనిదే ఆక్రమించు కొనువారిని శిక్షించుట కభ్యంతర ముండ నక్కర లేదని రివిన్యూబోర్డువారు నుడివిడి. కోయవాండ్లు అడవులందు తమకు తోచిన ప్రదేశమునందలి చెట్లను నరకీ వ్యవసాయము చేసికొని భూసారము తగ్గుదలకువచ్చిన వెంటనే దానినివదలివేసి మరెయొక ప్రదేశమును వ్యవసాయయోగ్యముగ జేసికొనుటవాడుకగ నున్నది. ఆపద్ధతినీ మన్నించుట కధికారుల హితవచనములు కోయవాండ్లయందు ఫలించియుండలేదు కావునను, అడవులు కోయవాండ్ల స్వత్వము కాదను నంశమును వారు గ్రహించవల సిన తరుణ మాసన్నమైనది కావునను, దానిని మాన్వించవలసిన దని గోదావరీ మండలపు కలెక్టరు కోరిరి. ప్రభుత్వమువారి ముందుయొద్దజే మిట్టయి యుండు నని వారి భావమునుబట్టి యూహింపవచ్చును. “పోదు” వ్యవసాయమును గురించి ప్రస్తు తము విషయము విశేషముగ తెలియకపోవుటవలన తావత్ప ర్యంతము భూముల ఆక్రమణ నిబంధనలను కోయల గ్రామ ములందు వ్యాపింప చేయకూడదని రివిన్యూబోర్డువారు తెలిపిరి. కోయవాండ్లకివరకే కొంత భూమిని అన్యాయకాంతము చేసి యుండుటచే అది చెల్లదని నిర్ధారణ చేయవలసి వచ్చినది. కాని అన్యాయకాంతము యే టేటను జరుగుచు వచ్చినప్పడు దీవిజ నులు ఆసీస రెండుకు కనిపెట్టి నివారించి యుండలేదని రివిన్యూ బోర్డువారు ప్రశ్నించిరి. అన్యాయకాంతము విషయమై కోయ వాండ్లమిత్రులయందుండినదియు తెలిసికొనుటకు దీవిజనులు ఆసీ సరు యత్నించి యుండినట్లును కనుపడలేదని వారు నిర్ధార ముగ వ్రాసిరి. కోయవాండ్లకు పంకారము చేయుటకు పాల కులు సంగత్పించిరి. విద్యావ్యాప్తవనము వలనను, సదయభావము చేతను కోయవాండ్లను సంస్కరించి వారికి పాలకుల సంగల్ప మువలన పూర్వమైన ప్రజయోజనము కలుగునట్లు అధికారులు పనిచేయవలసి యుండును.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనో వేగము, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియా సాధనము, మంత్రతాత్త్వము, భూతజైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారిచిట్ట పేకతిమాసాలు, విచిత్రవిశేషవిద్యలుగలవు. ఇంతే గాక మనుష్యునిమాయముచేయుట, చీకటిలోచదువుట, నిశ్చలై నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, మనుష్యును చిలుక యగుట, నెడ్డపులిని చేసి మాపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టు కొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయి న గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజర్ చేయగలరు డబ్బు సంపాదించుట కిది సులభమైన మార్గము. నెలకు వందలకొలది ప్రవృత్తిము అర్జించుకో గలరు. ఈ నెడ్డ గ్రంథము అచ్చుపనుచున్నది ఈ గ్రంథమును వి. పి. X 15 రూపాయలకు అమ్ముటయు. ధరభాస్తు ధారు లకు యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కే ఇవ్వవచ్చును. ధరభాస్తు దారు లుగా తమ ధరభాస్తుతోకూడ రు. 4 లను యీ క్రింది నిగ్రహమున తమకుమే ముజేయార్చున చేసి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకోవలెను. (894-984) పి. ఆర్ జనార్దనం నాయును, బెంగళు. (గుంటూరు జిల్లా.

సీతాస్వేషణము లేక లంకా దహనము. అయిదంకముల నాటకము. ముద్దులాల్లు పద్యములు! శ్రావ్యుడు పార్శ్వమెట్లు!! ఇయ్యది మృదుమధురశైలిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్య మును కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనానుకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కథాటకాది వర్ణమెట్లులతో నిండియుండును. ఒకపర్యాయము చదివినను, ప్రదర్శించినను విడువదు. దీనినిగూర్చి నెల్లూరువాస్తవ్యులను బంధరు నోలిలు కాలేజి ప్రొఫెసరుగ శ్రీయుతముత్రరాజు నువ్వురావు ఎం. పి. గా రింగిని యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. పుస్తకము ఖరీదు రూ. 1-0-0. తపాలకూలీ నేలు. గ్రంథకర్త:— వసుమిత్రి యెన్జు నారాయణశాస్త్రి, భొజ్జిశేట, బంకం. (980)

యుద్ధపటములు గల పుస్తకము ఇనాము. ప్రసిద్ధిజెందిన రాజనైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచా ర్యులవారి సకలవిధ జ్వరములను సంహరించగల జ్వరమురారి అను మాత్రల సీసా 1 తెప్పించుకొనువారికి పై పుస్తకము ఇనాము. 12 మాత్రలు గల సీసా వెల 0-14-0. (416) ధర్మనైద్యశాల, 2/104 నారాయణ మొదలివీధి, మద్రాసు.

తెలుగు గ్రంథములు నకలులు:— 1. అచ్చులేకల్లి 1-4-0, 2. మంజువతి 0-10-0, 3. జగన్మోహిని 0-8-0, 4. ఇందిరానంధరము 0-8-0, 5. రంగరాజు 0-12-0, 6. కళావతి 0-12-0. జీవితచరిత్రములు:— 1. రామతీర్థస్వామి ఎం. పి. 0-8-0, 2. నివేదితసోదరి 0-8-0, 3. గోఖలే 0-8-0, 4. రాణదేవి 0-8-0, 5. హర్షింజునపు 0-8-0, 6. విదవ జార్జి చక్రవర్తి 0-8-0. అన్ని తెలుగు గ్రంథములు ఒకేపర్యాయము కొనువారికి బోస్తుఖుర్నలు మేమే ధరించెదము. (982-409) ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నల్లూరు.

నోటీసు. (1075) గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉం డూరు కాపురస్తులు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాల రావు నూన్యప్రకారావుగారి తా|| పెద్దాపురం తాలూకా రాగంపేట గ్రామం తా|| సామ్యకోట పెద్దాపురమునకు మధ్యను ఉండుకున్న అంటుమామిడి తోటయొక్క యీసంవ త్సరపు ఫలము ది 22, 28 మాస్సినెలలో పోట ప్రదేశమందు ఏలము పాడుచున్నాము. కాబట్టి వలయువారు సదరు ప్రదేశ మునకు దయచేసి ఈనిగున మరతులకు లోబడి పాడవచ్చును మరతుల వివరము. 1. సుమారు య 80 ల విస్తీర్ణముగల తోటలో ఉండు కున్న ఎన్నిక గల పలువిధములగు అంటుమామిళ్ళున్నా జీడిమామిళ్ళున్నా మాత్రమే (తక్కిన ఫలవృక్షములు గాక) 2. సుమారు రెండువేల అంటుమామిళ్ళున్న ఒకవెయ్యి జీడి మామిళ్ళున్న. 3. పాడదలచినవారు రెండువందలరూపాయిలు ధరావతు ఇచ్చి పాడవలెను. 4. పాట భాయపరుమకున్న వారు ముచ్చిలికాతోపాటు సగముసామ్య ఇచ్చి వేయవలెను. 5. తక్కిన సగము సామ్యున్నా చెట్ల కాలులు కోయటకు పూర్వమందు చెల్లించవలెను. 6. పాట కాలకుండు ధరావతు ఇచ్చిన వారిలో భాయపరుమకొనిన వారి సామ్యుతప్ప తక్కిన వారి సామ్య వాపసుచేయబడును. 7. తమ సంజాయిషీ యింకా కావలసినవారు యీ నిగున వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. కె. రామచంద్రరావు గారు, ఉండురు } హుజూరు సిరస్తాదారు. ఆఫ్ గొల్లపూలు ఎస్టేటు, గోదావరి. 9-2-18 } క్యాంపు: సామల్ కోట.

నార్తరకసర్కార్సు లైఫ్ ఎయ్యూరన్సు కంపెని లిమిటెడ్ (లిక్విడేషన్లో నున్నది) నోటీసు. (1087)

జీవితభీమా పోలీస్కోల్లర్ను, వివాహసహాయ భీమా పోలీస్కోల్లర్ను తమ తమ క్లెము కాగితములను 1918 వ సంవరం మాస్సినెల 18 వ తేది లోగా యీ క్రింద సంతకము చేసినవారి పేర పంపుకోవలెను. ఈ క్రిందవ్రాసిన భోగట్టా యను, కాగితములును పూర్తిగా పంపని యెడల క్లెములు జాపితాలో నమూదు చేసికొనువచ్చు. 1. పోలీసీదారుని పేరు, 2 పోలీసీ నెంబరు, క్లాసు, (జీవితభీమా, లేక వివాహభీమా, టేబిలు నెంబరు) 3. ఆఖరున చెల్లించిన ప్రీమియముతాలూకు రసీదు, 4. జీవితభీమా లేక వివాహభీమా ఒరిజినల్ పోలీసీ, 5. ప్రీమియములు యెవరికద్ద చెల్లింపబడినో ఆ యేజంటు పేరు, ప్రస్తుతిపు చిరునామా, 6. ఇదివరకే క్లెముల కాగితములు చాలించే నుబడిన యెడల, యెవరికద్ద దాఖలుచే నుబడినదియును, అందుకు గాను ఇయ్య బడిన రసీదును పంపవలెను. ఒక్కొక్క పోలీసీ క్లెముకు ప్రత్యేకముగా భోగట్టా వ్రాయవలయునేగాని, ఒక్క కాగిత ములో ఒకటికంటె అధికము పోలీసీలభోగట్టా వ్రాయకూడదు. ఏజంటును, ఇతర క్రెడిటర్లును కూడా తమ హక్కు లను వైని వ్రాయబడిన తేదీలోగా, వపుపద్ధ మున్నగు రుజు వులతో, దరఖాస్తుచేసికొనవలెను. వైతేర్నిక పిమ్మట దాఖలు కావడిన క్లెములు అంగీకరింపబడవు. 12 Dalhousie Square) M. K. Dandeker, Calcutta.) Incorporated Accountant Liquidator.

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోజిట్ రూ.5 ల నుంచును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చునో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రించబడినవి. ఆకాశంగము గలగవంతులకు త్వరపడట యుక్తము.

తామరతైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

గజ్జికీతైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

మోహినీతైలము

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము

చక్కని డబ్బీలో తెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేడిరోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అపరీక్షిత రక్తమువలన జనించు బాధ్యములకు కీరీటువంటి వుండు. కడుపులను, మచ్చలను, గండములను, క్షుణ్ణు, ప్రాంతగోష్ఠులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధికారిణి (28)

అపరీక్షిత రక్తమువలన జనించు బాధ్యములకు కీరీటువంటి వుండు. కడుపులను, మచ్చలను, గండములను, క్షుణ్ణు, ప్రాంతగోష్ఠులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును. శరీరాంగులను గలగవంతులను. 10 రోజులవర కంటకులకు 4 రోజుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తెటరు:— డి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్ వాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

విక బాషాలివి ప్రశంస

ఇది శిశువులకు అపారము విరచితము.

తెల 0-4-0 బొక్కుడ అధికము.

అంధ్ర వర్షకళాశాల-విద్యా ప్రశస్తి.

ఇది శ్రీరామల కట్టకుంచి రావలినారెడ్డి గారిచే

ప్రముఖమైనది. తెల 0-4-0 బొక్కుడ ప్రత్యేకము.

అంధ్ర వర్షకళాశాల-విద్యా ప్రశస్తి, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామెర్సెయిజ్"ను యుపయోగించవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రువ్వుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లెట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రువ్వు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామెర్సెయిజ్ యుపయోగించినచో సులభతరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్ల కే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండ్ ఇంజనీరింగు వర్క్స్,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కామెర్సెయిజ్ గోరునప్పుడు ఈ కృత్రిక చేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

అంధ్ర

గర్భాశయ రోగనివారికి:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు ఋతుశూల బహిష్టి కాకుండుట, ఆకాలబహిష్టి, మైల బాహిష్టి, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధులను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ప్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేనావ్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సక్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.

అరక

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.

ప్రాంచి:—సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

301 పాల్వేపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎస్. కె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్సల్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగియర్ షేఫ్. నం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకానుయహార కస్తూరి మాత్రాలను, ఉపయోగించుటవలన, క్యాన్సర్స్, స్కర్వి, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రకృతినొప్పి, కడుపునొప్పి, అన్నా కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము, విడ్డల యెముకవాతముల న్నియు, గుణుచయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చురోగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలచే, స్వచ్ఛత వైద్యము ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎన్-అచ్యుతరావు, సీనియర్ సర్జన్, స్పాన్సిటరీ కనిషియన్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకానుయహార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్కృష్టముగు, గుణములను ఈమాత్రము గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

తైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు సుపయోగకరములగు కర్నాటక చూలికలనుండియే యాపధములను తయారు చేయుచుండును.

రిజిస్ట్రేషన్ యివ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసాకుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుచితపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడ యుండును. 260 మాత్రమున్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల బొకసారి తెప్పించిరి

టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0

12 సీసాల బొకసారి కొనిన 2-12-0

25 సీసాల బొకసారి కొనిన 5-0-0

సరుత్తరగములకు మావద్ద ఆయుర్వేద

నీడు సిద్ధాపధములు దొరకును.

వినియోగము:—శ్రీ సీతారామువ వైద్యశాల, మైసూరు.

